

สำนักพิมพ์
มางดา

เมื่อบทกวีเพรียกหา หล่อนผู้มีสัญญา
จำต้องกลับไปตามแรงอธิฐาน

นิราศ รัก กรุงกวี

นาถลดา

นิราศรัก กรุงกวี

นาถลดา

สำนักพิมพ์
มาจตุร

สำนักพิมพ์
มางกอิน

ลำดับที่ 87

นิราศรักกรุงกวี

โดย นาถลดา

ราคา 330 บาท

ISBN 978-616-00-1631-0

พิมพ์ครั้งแรก : ตุลาคม 2557

พิมพ์โฆษณาครั้งนี้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมายแล้ว

© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ไม่อนุญาตให้สแกนหนังสือหรือคัดลอกเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใดเพื่อสร้างฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์และเจ้าของลิขสิทธิ์แล้วเท่านั้น

หัวหน้ากองบรรณาธิการสำนักพิมพ์มาดรีม : วสันต์ พร้อมมิตรญาติ

บรรณาธิการเล่ม : การบูร สุขวิไลธราฯ สุชาดา ใจสุข

พิสูจน์อักษร : ญัฐณี กิ่งแก้ว นุชนภา อยู่ชุมสุข

ออกแบบปก : อนุรักษ บัวกิ่ง จัดรูปเล่ม : ธีระวุฒิ คณะเจริญ

พิมพ์ที่ : บริษัท ส.เอเชียเพรส (1989) จำกัด

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : บริษัทสตาปอร์นบุ๊คส์ จำกัด

กรรมการผู้จัดการ/บรรณาธิการอำนวยการ : วรพันธ์ โลกิตสถาพร

รองกรรมการผู้จัดการ : สุภคชญา โลกิตสถาพร

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : ธีญาภัทร์ พองไชย

ผู้จัดการฝ่ายขาย : กิ่งแก้ว ลิกะไชย

ผู้จัดการฝ่ายสื่อสารองค์กรและกิจกรรมเพื่อสังคม : นฤเบศ สมฤทธิ์

ที่ปรึกษาทางกฎหมาย : ธนกร กองเพ็ง

สตาปอร์นบุ๊คส์

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย บริษัทสตาปอร์นบุ๊คส์ จำกัด

18 ซอยลาดปลาเค้า 63 ถนนลาดปลาเค้า แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

โทรศัพท์ 0 2940 3855-6 โทรสาร 0 2940 3970

กองบรรณาธิการ : mydream@satapornbooks.com ฝ่ายสำนักงาน : info@satapornbooks.com

www.satapornbooks.com

หากท่านผู้อ่านพบหนังสือไม่ได้มาตรฐาน เช่น หน้ากระดาษสลับกัน หน้าขาดหาย การเข้าเล่มไม่สมบูรณ์
สำนักพิมพ์ยินดีรับผิดชอบเปลี่ยนหนังสือเล่มใหม่ให้ท่าน
โปรดติดต่อและส่งหนังสือคืนพร้อมระบุรายละเอียดการชำรุด

 สำนักพิมพ์นี้เป็นสมาชิกสมาคม ผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือ แห่งประเทศไทย	พืพบูน กระดาษถนอมสายตา อ่านได้นาน www.greenread.com
---	---

คำนำนักเขียน

อดีตก่อกำเนิดปัจจุบัน ปัจจุบันรังสรรค์อนาคต ทุกสรรพเป็น
เช่นนี้ ดังสายน้ำสียาวทอดไกลไปสู่ท้องทะเลลึก แต่หากวันหนึ่ง ระหว่าง
สายน้ำสายใด มีวังวนทำให้เกิดการไหลย้อนกลับ สิ่งใดจะเกิดขึ้นเล่า

ความแปรผันของแม่น้ำทั้งสาย หรือหายนะแห่งธารน้ำซึ่งเป็น
ต้นเหตุ

นิราศรักกรุงกวี เป็นนวนิยายที่ตอบโจทย์ของ ‘นาถลดา’ ในเรื่อง
ของศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ อารยธรรมของชาติ รวมถึงแนวคิด
ทฤษฎีการข้ามเวลา ทุกอย่างรวมอยู่ในเรื่องราวนี้ ผ่านสายตาของตัวละคร
อย่าง ‘วิลาวัณย์ ศรีสรนนท์’ อาจารย์สาวประจำภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยชวกร

แนวคิดเริ่มต้นของนวนิยายเรื่องนี้เกิดขึ้นจากการได้พูดคุยกับ
บรรณาธิการ คุณการบูร สุขวิไลธारा (ระดับเกียรติ ตุมประธาน) ซึ่ง
ต้องการให้ ‘นาถลดา’ ถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์ ความเป็นมา รวมถึง
อารยธรรมของชาติ บนพื้นแผ่นดินกรุงรัตนโกสินทร์หลากยุคสมัย
ผ่านนวนิยายรัก โดยได้ข้อสรุปในภายหลังว่า สมควรแบ่งเป็นสามช่วง
เพื่อให้ง่ายต่อการเขียนและครอบคลุม

นิราศรักกรุงกวี เป็นส่วนแรกของเรื่องราวทั้งหมด โดยกล่าวถึง
‘วิลาวัณย์ ศรีสรนนท์’ อาจารย์สาวจากภาควิชาภาษาไทย คณะอักษร-

ศาสตร์ ผู้พบเจอปรากฏการณ์ประหลาด จนทำให้ก้าวข้ามกฎเกณฑ์แห่งกาลเวลากลับไปสู่อดีต ดังนั้นนวนิยายเรื่องนี้จึงมีช่วงเวลาที่ครอบคลุมอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ทั้งในยุคปัจจุบันที่ตัวละครอาศัยอยู่ รวมไปถึงอภิปุศสมัยที่ตัวละครได้หลงเข้าไป

วิลาวัณย์พลัดหลงเข้าไปในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศ-หล้านภาลัย ช่วงเวลาที่ศิลปินวัฒนธรรมกำลังเฟื่องฟู ที่นั่นอาจารย์สาวพบวิถีชีวิตของ ‘คนไทย’ ที่แตกต่างไปจากผู้คนในยุคปัจจุบัน พบเห็นความวิจิตรงดงามละเมียดละไม รวมถึงเรื่องราวมากมาย ทั้งสุข เศร้า เหนง รัก

อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่คาดไม่ถึงก็คือ ระหว่างการก้าวข้ามกฎเกณฑ์แห่งเวลาไปมา ‘กาลเวลา’ ก็คอยจับตามอง และตามไล่ล่าเพื่อลงโทษหล่อนผู้ละเมิดกฎเกณฑ์ของมันเช่นกัน

แล้วชีวิตของวิลาวัณย์จะดำเนินต่อไปเช่นไร...

ขอขอบพระคุณบรรณาธิการ คุณการบูร สุขวิไลธารา คณะบรรณาธิการ เจ้าหน้าที่ รวมถึงผู้เกี่ยวข้องที่คอยสนับสนุนและให้โอกาสจนนวนิยายเล่มนี้สำเร็จออกมาเป็นรูปเล่ม และสำคัญเหนืออื่นใด ‘นาถลดา’ ขอยกนวนิยายเล่มนี้เป็นสิ่งแทนพานพุ่มบูชาบรรพชนไทย ผู้ก่อร่างสร้างความเป็นปึกแผ่นแห่งชาติในด้านต่างๆ มาจนปัจจุบัน

นาถลดา

www.satapornbooks.com

บทนำ

พายัพุ้ยน้ำพาเรือแล่นผ่านกอบัวฉัตรใหญ่ไปใกล้หัวมุมคู ขณะที่ไอหมอกขาวบางซึ่งลอยเรื่อยเริ่มจับตัวบดบังทัศนวิสัย แสงจากคบได้ริบหรี่ลงทำให้ความสว่างเริ่มเลือนราง มองเห็นเพียงแสงสะท้อนบนผิวน้ำของอากาศรอบตัวยิ่งหนาวเย็นเหมือนถูกโอบล้อมด้วยน้ำแข็ง

“วรวิทย์...ครวญเธอเอาเรือเทียบฝั่งเถอะ” หญิงสาวดึงชายสไบแพรห่มไหล่เปลือยอีกข้างต่างผ้าคลุม กระชับกอดด้วยความหนาวสะท้าน นึกสงสัยว่าเหตุใดอยู่ๆ หมอกจึงลงหนา อากาศรอบตัวเย็นลงผิดสังเกต

นั่งคิดอยู่ครู่หนึ่ง รู้สึกว่าเรือที่นั่งไม่มีทีท่าจะเทียบฝั่ง ทั้งยังไม่ได้ยินเสียงตอบรับจากนิสิตหนุ่ม หญิงสาวจึงเหลียวกลับไปดู ทว่าทุกอย่างเวลานี้ถูกกลืนหายไปนในสายหมอกขาว นิสิตที่พายเรือให้ยังแล้วใหญ่ไม่ว่าจะร้องเรียกเท่าใด กลับไร้เสียงขานตอบ

“วรวิทย์! ได้ยินครูไหม ครูบอกให้เธอเอาเรือเทียบฝั่ง หมอกลงหนาแล้วไม่เห็นหรือ!”

มีเพียงความเงียบเป็นคำตอบ แม้แต่เสียงพายัพุ้ยน้ำกระทบกราบเรือก็ไม่ได้ยิน ดนตรีบรรเลงราหัง รวากับเรือที่นั่งกำลังแล่นไปไกลกระทั่งเพลงเงียบลง เสียงร่ายคำกลอนก็แว่วดังขึ้นแทนที่ ค่อยๆ ถัดชัดราวกับเรือกำลังพาหล่นเข้าไปใกล้ต้นเสียง

“น้อมเคารพอำนาจคุณพระไตรรัตน์
ผ่องประภัสสรแพรวพราวระยับไหว
ด้วยเดชะพุทธบาทผจงใจ
สำเร็จได้สมประสงค์ดั่งนึกปอง

“เกิดชาตินี้บุญน้อยด้อยวาสนา
ไร้เงินตราสินทรัพย์คักดีตนเอง
จึงถูกพรากเสน่ห์หาที่ไผ่ปอง
น้ำตานองปริ่มม้วยมลายชนม์”

เสียงร่ายคำกลอนนั้นนุ่มลึก ทว่าแฝงไว้ด้วยความโศก ได้ยิน
ได้ฟัง จิตใจของหญิงสาวก็สลดหดหู่ ลืมสิ้นซึ่งความหวาดกลัวต่อม่าน
หมอกที่โอบล้อม กระทั่งเสียงนั้นเจียบลง หมอกขาวเลื่อนสลาย สิ่ง
ปรากฏกลับทำให้หล่อนงุนงง

หล่อนนั่งอยู่บนเรือท่ามกลางพื้นน้ำที่เต็มไปด้วยบัวฉัตรนั้นใช่แน่
แต่ที่น่าแปลกก็คือ คุกว้างสี่ถึงห้าเมตรที่ทอดตัวยาวรอบมหาวิทยาลัย
บัดนี้กลับกลายเป็นบึงบัวกว้างสุดลูกหูลูกตา บรรยากาศรอบตัวเปลี่ยน
ไป เต็มไปด้วยแมกไม้รักที่ใบ คบได้ที่ปักให้แสงสว่างก็ไม่มี มีหนาซ้ำ
เมื่อหันไปหานิสิตหนุ่มผู้บังคับพายท้ายเรือกลับเห็นเพียงความว่างเปล่า
ไม้พายลอยแท้งเต้งอยู่ในน้ำข้างกอบัว

“วรวิทย์ เธออยู่ไหน...อย่ามาล้อเล่นกับครูแบบนี้ละ!” หญิงสาว
หันซ้ายแลขวา ตะโกนเรียกลูกศิษย์ด้วยความตระหนก ทว่าลูกศิษย์ของ
หล่อนหายไปแล้ว หลงเหลือเพียงหล่อนตามลำพัง

1

กรุงเทพมหานคร, ปัจจุบัน

ภายหลังรวบรวมเอกสารของเพื่อนในชั้นเรียน นิสิตหญิงหัวหน้าชั้นก็หอบมาให้อาจารย์สาวที่ยืนหันหลังพิงโต๊ะรออยู่ข้างล่าง กระทั่งอาจารย์สาวรับปึกเอกสารแล้วกล่าวขอใจ นิสิตจึงขอตัวกลับขึ้นไปนั่งประจำที่ ซึ่งเป็นโต๊ะเรียนขนาดยาวไล่ระดับลดหลั่นเป็นชั้นอย่างอัศจรรย์

ในห้องเรียนที่นิสิตชายหญิงเกือบร้อยคนนั่งเรียนอยู่ที่นี่ เป็นคาบเรียนในรายวิชาเลือกเสรี วรรณคดีไทยศึกษา เปิดรับนิสิตทั้งในและนอกคณะ จำนวนจำกัดที่ 200 คน ทว่าเอาเข้าจริง นิสิตที่ลงเรียนก็ยิ่งขาดอีกกว่าครึ่งจากจำนวนที่ระบุทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม คนจำนวนเกือบร้อยที่นั่งอยู่ในห้องเรียนบรรยายขณะนี้ก็นับว่ามากพอ

แม้จะบอกว่าเป็นรายวิชาเลือกเสรีที่เปิดโอกาสให้นิสิตทั้งในและนอกคณะได้ลงเรียน กระนั้นคนที่ลงเรียนส่วนใหญ่ก็มาจากกลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาทิ อักษรศาสตร์ ครุศาสตร์ นิเทศศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งคณะเหล่านี้ล้วนนำวิชาความรู้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาสำคัญของตนได้ จะแปลกแยกแตกต่างไปหน่อยก็คงเป็นนิสิตหนุ่มสองคนจากคณะวิทยาศาสตร์ สาขาฟิสิกส์ ซึ่งอาจารย์สาวผู้สอนก็ไม่ได้แปลกใจ เมื่อทั้งสองให้เหตุผลในการลงเรียนวิชาดังกล่าวไว้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้รอบตัว

อย่างไรก็ตาม เพราะเป็นนิสิตเพียงสองคนจากคณะวิทยาศาสตร์
ในชั้นเรียนวรรณคดีไทยศึกษา เพื่อนๆ ในชั้นรวมถึงอาจารย์สาวผู้สอน
อย่างอาจารย์วิลาวัณย์ ศรีสรนธ์ จึงจดจำชื่อและบุคลิกท่าทางของนิสิต
หนุ่มทั้งสองได้เป็นอย่างดี

‘วรวิทย์’ กับ ‘พงศ์คณิต’

วรวิทย์ เป็นนิสิตหนุ่มชั้นปีที่ 3 รูปร่างสูงใหญ่ ผิวขาว ตาโตอย่าง
ผู้มีเชื้อสายจีน บุคลิกยวนกวนประสาทเหมือนไม่ชอบอยู่ในกฎระเบียบ
กระนั้นอาจารย์สาวก็ไม่เคยเห็นอีกฝ่ายทำผิดกฎแม้สักครั้ง ไม่ว่าจะเป็น
การแต่งกาย ความประพฤติสุ่มเสี่ยง อย่างไรก็ดี ท่าทีและบุคลิกโดย
ส่วนตัวที่แสดงออกของเขากลับทำให้หล่อนมั่นใจในการตัดสินใจของตน

ดูอย่างไร...ก็ไม่ใช้

อาจารย์สาวเชื่อว่าความประพฤติในกรอบระเบียบที่วรวิทย์
แสดงออกเป็นผลมาจากการดูแลควบคุมของพงศ์คณิต เพื่อนสนิทร่วม
คณะและชั้นปีซึ่งมีบุคลิกและลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันราวฟ้ากับดิน

แม้จะสูงเพียงระดับหางตาของวรวิทย์ ทว่าพงศ์คณิตกลับดูลำสัน
แข็งแรงสมชายชาตรีมากกว่า ขณะเดียวกันรอยยิ้มและนัยน์ตาที่ดู
อ่อนโยนก็ทำให้ความลำสันของชายหนุ่มกลายเป็นความอบอุ่น เข้ากับ
ความสุ่ม มีเหตุมีผล ทั้งประพฤติตนในระเบียบแบบแผน ทุกครั้งที่เจอ
เขาเดินอยู่กับวรวิทย์ อาจารย์สาวผู้สอนรายวิชาวรรณคดีไทยศึกษาก็มัก
พบพงศ์คณิตอบรมเพื่อนสนิทอยู่เสมอ และต่อให้วรวิทย์ไม่ชอบใจ
อย่างไรก็ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำ ไม่อาจบิดพลิ้วได้

อาจารย์สาวที่ยืนอยู่หน้าชั้นเรียนหยิบงานที่ให้บรรดานิสิตไป
ค้นคว้าชิ้นอ่านที่ละฉบับ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบทหรือการองและวรรณกรรม
กระทั่งพบงานของสองนิสิตหนุ่มจากคณะวิทยาศาสตร์ งานของวรวิทย์
ทำให้หล่อนชะงักนิ่ง เงยหน้าขึ้นมองเขาแทบจะทันที

วรวิทย์นั่งอยู่สูงขึ้นไปทางด้านหลังของห้องเรียนบรรยาย ช่างๆ

พงศ์คณิต กระนั้นก็ยังคงมองเห็นรอยยิ้มยิวนปรากฏอยู่ ชวนให้รู้สึก
หมั่นไส้แถมเอ็นดู กอปรกับบางสิ่งที่อยู่ในงานของอีกฝ่ายทำให้อาจารย์
สาวคิดแผนการบางอย่างออก

คิดแล้วก็เดินไปเดินมาอยู่หน้าชั้น ไม่ได้นั่งประจำโต๊ะเตรียม
บรรยายอย่างอาจารย์ท่านอื่นๆ ซึ่งก็นับว่าเป็นการดี เพราะนอกเหนือจาก
กระตุ้นให้คนในชั้นเรียนตื่นตัวแล้ว ก็ยังทำให้ทุกคนได้เห็นเอกลักษณ์
ความงามในการแต่งกายของหล่อน ที่ชอบนุ่งผ้าจากท้องถิ่นต่างๆ ทั่ว
ประเทศไทยและในแถบเอเชีย หยิบมาเข้าคู่กับเสื้อไหมหรือเสื้อลูกไม้ที่
ใส่มาสอนนิสิตทุกวัน

การแต่งกายแบบนี้ ในความคิดเห็นของวัยรุ่นหรือคนหนุ่มสาวหัว
สมัยใหม่ ส่วนใหญ่มองว่าเป็นแฟชั่นของคนมีอายุ ทว่าในรายชื่ออาจารย์
วิลาวัณย์ ศรีสรนนท์ อาจารย์สาววัย 27 ปี จากภาควิชาภาษาไทย คณะ
อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยชวร หล่อนทำให้นิสิตและอาจารย์หนุ่มสาว
หลายคนต้องเปลี่ยนทัศนคติ เพราะการสวมใส่ชุดที่แฝงไปด้วย
วัฒนธรรมอันหลากหลาย ไม่ได้ทำให้อาจารย์สาวดูมีอายุมากขึ้นอย่างที่
ใครหลายคนคิด

หุ่นของหล่อนเข้ารูปโค้งเว้างามระหง ยิ่งนุ่งผ้าเน้นสะโพกกับชุด
ตัดเข้าทรงอวดเอวคอดกิ่วก็ยิ่งทำให้หล่อนเป็นที่อิจฉาของอาจารย์สตรี
หลายๆ ท่าน พร้อมกันนั้นก็เป็นที่หมายตาของบรรดาอาจารย์หนุ่ม จนถึง
นิสิตหนุ่มบางคนในมหาวิทยาลัย ด้วยใบหน้าคมคายขาวสะอาดจาก
เชื้อสายแขกขาวที่หล่อนมี

อย่างไรก็ตาม วิลาวัณย์ยังคงเป็นโสด ไม่ได้คบหากับใครเป็น
พิเศษ แม้อาจารย์และนิสิตหนุ่มหลายคนจะเห็นหล่อนมักเดินกับพลภัทร
อาจารย์แพทย์หนุ่มจากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยชวร ทว่า
อาจารย์สาวก็ไม่เคยแสดงท่าทีอื่นใดให้ใครคิดเป็นอื่น นอกเสียจาก
อีกฝ่ายเป็นเพื่อนสนิทนับแต่สมัยเรียนชั้นอนุบาล พ่วงตำแหน่งบุตรชาย

ของทนายประจำตระกูล

“ครูไม่ได้ให้การบ้านเยอะไปใช่ไหมคะนิสิต” อาจารย์สาวเดินมาหยุดยืนด้านหน้า นัยน์ตาคมโตกวาดมองทั่วทั้งชั้นเรียน ครั้นเห็นนิสิตยังคงเงียบ ไม่ตอบสนอง จึงกล่าวต่อ “เออะคะ ถ้าไม่เยอะจนเกินไป ครูจะสุ่มรายชื่อ นิสิตให้ออกมาอ่านร้อยกรองที่ครูให้ไปหามาอีกแล้วกัน”

ว่าแล้วก็กลับหลังหัน สะบัดเรือนผมดำขลับยาวสยายเดินไปที่โต๊ะวางเอกสาร ซีนุ่นตยาอฉิกสีชมพูอ่อนหวานที่นุ่งพะเยิบไหวตามแรงเดิน กระทั่งหยิบกระดาษขึ้นมาหนึ่งแผ่นแล้วอ่านเรียกชื่อเจ้าของงาน

“วรวิทย์”

ชายหนุ่มร่างสูงใหญ่ที่นั่งอยู่ด้านบนของห้องบรรยายโอดครวญเสียงลั่น ขณะที่เพื่อนร่วมชั้นเรียนหัวเราะเสียงขรม แม้พงศ์คณิตที่นั่งข้างๆ ก็ยังขัน แล้วพลิกใส่อีกฝ่ายให้เดินลงมาที่หน้าชั้นตามการพยักหน้าเรียกของอาจารย์สาว

ทันทีที่ลงมาถึง ชายหนุ่มก็ตอบไม่ได้

“ผมไม่เห็นว่าคุณครูจะสุ่มตรงไหนเลย อาจารย์ตั้งใจหยิบของผมอยู่แล้วนี่ครับ” ชายหนุ่มพูดด้วยสีหน้างำองน กระนั้นทำที่ยียวนก็ไม่ได้ หายไปแม้แต่บ่อย

วิลาวัณย์ทำเป็นไม่สนใจ หันไปถามนิสิตทั้งชั้นเรียนแทน

“ทุกคน เมื่อก็ครูสุ่มหรือเปล่าจ๊ะ” จะว่าไปแล้วท่าทีของหล่อนก็ยียวนไม่ต่างกัน แต่ทั้งหมดทั้งมวลก็เพราะอยากแก่งนินิตหนุ่มด้วยความมั่นใจแสนแค้น

กระทั่งเพื่อนทั้งชั้น แม้แต่พงศ์คณิตส่งเสียงรับคำเห็นพ้องตามอาจารย์สาว วรวิทย์ที่ยืนอยู่หน้าชั้นก็ทำหน้าที่เพื่อนนิสิตทันที

วิลาวัณย์เห็นเข้าก็นึกขัน แต่พยายามรักษาท่าทีโดยหันไปพูดกับเขาแทน

“เออะอะ ในเมื่อครูเลือกแล้ว เธอก็ออกมาอ่านร้อยกรองที่หามา

ส่งครูให้เพื่อนฟังก็แล้วกัน พออ่านจบก็บอกชื่อร้อยกรองหรือที่มา
ประเภทของร้อยกรอง ผู้แต่ง แล้วก็จบด้วยการแปลความหมายในสิ่งที่
ร้อยกรองนั้นบอกกับเรา” อาจารย์สาวอธิบายพลางยื่นงานให้วรวิทย์ ก่อน
จะแยกตัวไปยืนอีกฝั่ง ปล่อยให้ชายหนุ่มเริ่มอ่านบทร้อยกรองที่ค้นคว้า
มาส่ง

“ดั่งกำลังมังกรสำแดงฤทธิ์
ให้มีมิติกลางทะเลและเวหา
ลงเล่นน้ำดำดิ่งถึงสุธา
สะท้อนกระทั้งหลังปลาอนนทินอน

“ปลากระดิกพลิกครีบทวีปไหว
เมรุไกรโยทยอดจะทอดถอน
มัดติมิงกลิ้งเล่นชโลธร
คงคาคลอนคลื่นคลั่งฝั่งสินธุ

“สลุบเล่นลมหวานให้ป่วนคลื่น
จะฝ่าผืนไปไม่รอดก็จอดสู้
มังกรผุดพ่นฟองขึ้นฟองฟู
ต่างร่วมรู้รักประจักษ์ใจา”

เพื่อนร่วมชั้นได้ฟังการอ่านร้อยกรองโดยไร้ทำนองกลอนก็พากัน
ขัน แม้อาจารย์สาวจะจุปากเตือน แต่บางคนก็อดไม่ไหวก็หันไปก้มหน้า
หัวเราะคิก จนน่านจบ ผู้อ่านก็ขึ้นหน้าไม่ถูกด้วยความเขินอาย

อาจารย์สาวหันไปพยักหน้าให้ดำเนินการต่อ นิสิตหนุ่มจึงอธิบาย
ที่มา ประเภท และบอกชื่อผู้แต่งร้อยกรอง “ร้อยกรองนี้มาจากวรรณคดี

เรื่อง พระอภัยมณี ครับ เป็นร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ ผู้แต่งคือ สุนทรภู่”

“ความหมายล่ะจ๊ะ” อาจารย์สาวหันไปถามด้วยสีหน้านิ่งเฉย ขณะที่เสียงหัวเราะของเพื่อนร่วมชั้นดังขึ้นอีกหน แต่ก็ราแรงลงเพราะอาจารย์สาวขมวดคิ้วส่งสายตาเตือน

แม้เสียงหัวเราะจะเงียบลง ทว่านิสิตหนุ่มที่ยืนหน้าชั้นกลับได้แต่หันมายิ้มอายๆ ให้วิลาวัลย์ สลับกับก้มมองเอกสารในมือ เป็นเช่นนั้นสักครูใหญ่ อาจารย์สาวจึงหันไปถาม

“แปลความหมายไม่ได้เหรอ เธอเลือกร้อยกรองสามบทนั้นมาเองนะ” เห็นว่านิสิตหนุ่มยังคงยิ้มเหี้ย จึงเสนอเงื่อนไขเพิ่มเติม “อยากได้ตัวช่วยไหมล่ะ”

วรวิทย์ยิ้มเจ้าเล่ห์ทันที และแทบไม่ต้องคิด ชายหนุ่มก็รีบขอบคุณพร้อมหันไปเรียกเพื่อนสนิทร่วมคณะที่เวลานี้พยายามทำตัวเงียบเชียบให้ดูกลมกลืนไปกับบรรดานิสิตทั้งชั้นเรียน

“แกนั่นแหละไอ้ชนิด ไม่ต้องหลบ ลงมาช่วยฉันเลย” เสียงเรียกของวรวิทย์ทำเอานิสิตทั้งชั้นส่งเสียงฮาครืน ขณะที่คนถูกเรียกได้แต่ทำหน้าเหี้ยมเถ ไม่กล้าลุกจากโต๊ะ จนอาจารย์สาวต้องออกปากเรียกอีกครั้ง

“พงศ์คณิต ลงมาช่วยเพื่อนหน่อยสิ คณะเดียวกันนี่”

พงศ์คณิตได้ยินดังนั้นก็จำต้องลุกเดินลงมา ระหว่างทางเดินก็มองวรวิทย์ตาเขม็ง ทว่าตัวต้นเหตุกลับทำหน้าที่เป็น ยิ้มให้อีกฝ่ายอย่างไม่รู้ลี้ลี้รู้สม กระทั่งลงมายืนหน้าชั้น นิสิตหนุ่มร่างล่ำสันจึงยกมือไหว้แล้วรีบออกตัว

“คือ...ผมไม่รู้จะพูดยังไงดีครับ อธิบายไม่ถูก”

“แล้วรู้ความหมายของร้อยกรองที่เพื่อนออกมาอ่านหน้าชั้นหรือเปล่า” วิลาวัลย์ถาม

เห็นพงศ์คณิตพยักหน้าแทนคำตอบ อาจารย์สาวจึงพยักหน้าอย่าง

เข้าใจ

“เออละ...ถ้ารู้ความหมาย แต่อธิบายลำบากก็ไม่ต้องอธิบาย อาศัย การปฏิบัติจริงหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนเห็นเลย”

คำชี้แจงของอาจารย์สาวทำเอาพงศ์คณิตกับวรวิทย์หันมามอง หลอนด้วยสายตาคาดไม่ถึง ขณะที่เพื่อนทั้งชั้นกลับหัวเราะลั่นจนหลอน ต้องจุกปากซึ่งตาใส่ให้เงียบเป็นหนที่สาม จากนั้นจึงหันไปอธิบายกับวรวิทย์ และพงศ์คณิตต่อ

“ในบทร้อยกรองนี้มีการกระทำของตัวละครอยู่สองตัว คือ พระอภัยมณีกับนางเงือก เพราะฉะนั้นวรวิทย์...” อาจารย์สาวหันไปหา นิสิตหนุ่มร่างสูงใหญ่ “เธอรับบทเป็นพระอภัยมณี ส่วนพงศ์คณิต...เป็น นางเงือกนะ ครูจะอ่านบทร้อยกรอง พวกเธอสองคนก็แสดงบทบาท สมมุติตามบทร้อยกรองที่ครูอ่านก็แล้วกัน”

พูดจบก็หยิบเอกสารจากมือวรวิทย์มาขับบทร้อยกรอง เพื่อให้ นิสิตหนุ่มทั้งสองเริ่มแสดงบทบาท ทว่าขับจบไปหนึ่งบทก็เห็นเพียงอาการ นิ่งงันและมองหน้ากันเลิกลักของนิสิตหนุ่มทั้งสอง อาจารย์สาวจึงชะงัก

“อ้าว...ทำไมไม่เริ่มเสียทีละ ครูอ่านครบหนึ่งบทแล้วนะ”

ไร้คำตอบจากพงศ์คณิต ทว่าวรวิทย์ที่ยืนทำหน้าที่ครุ่นคิดอยู่ด้าน หลังกลับสูดลมหายใจลึกๆจะเรียกความกล้า แล้วพยักหน้ารับคำอย่าง มั่นใจ

“ก็ได้ครับ ผมจะเล่น” ว่าแล้วเขาก็เดินเข้ามาโอบพงศ์คณิต ทำเอา อีกฝ่ายที่ไม่ทันตั้งตัวร้องเสียงหลง สะบัดตัวออกจากอ้อมกอดในทันที บรรดาเพื่อนในชั้นเรียนส่งเสียงโห่ร้องเกรียวกราว ชอบใจทั้งชายหญิง แม้อาจารย์สาวที่ยืนมองก็ยกกระดานปิดหน้า แอบหัวเราะไม่ต่างกัน

กระทั่งเห็นว่าพอหอมปากหอมคอแล้วสำหรับความครั่นเครงใน ช่วงแรกของคาบเรียน จึงเดินเข้าไปติดันแขนนิสิตหนุ่มร่างสูงใหญ่ แล้ว จับแยกจากพงศ์คณิตที่เวลานี้ทำหน้าที่เหมือนจะร้องไห้อยู่รอมร่อ

“เธอควรจะเป็นคนที่สำนึกนะ...วรวิทย์ ไม่ใช่ให้พงศ์คณิตมาขึ้น
สำนึกผิดแทน ดุสิตเพื่อนจะร้องให้อยู่แล้ว” วิลาวัณย์ว่าพลางกลืนหัวเราะ
พลาง จากนั้นจึงยืนงานคืบให้หนังสือหนาแน่น ก้มเข้าไปเรียบเรียง
คำพูดใหม่อีกครั้ง “เออละ...เธอไปยืนรอที่มุมห้องด้านโน้นเลย แล้วคิดสิ
ว่าจะอธิบายร้อยกรองนี้ยังไง ไม่ให้มันลามากจนเปรตตามนิสัยเธอ”

ครั้นวรวิทย์แยกตัวไปทำความเข้าใจงานของตนที่มุมห้องเรียน
มุมหนึ่งแล้ว อาจารย์สาวจึงหันมาพูดกับพงศ์คณิตที่ยังคงทำหน้าสลดต่อ
“ส่วนเธอ...พงศ์คณิต อ่านบทร้อยกรองที่หามาส่งครู แล้วก็บอกชื่อหรือ
ที่มา ประเภทของร้อยกรอง ผู้แต่ง รวมถึงแปลความให้เพื่อนๆ ฟังด้วย”
ว่าแล้วก็หันไปหยิบเอกสารมายื่นให้

นิสิตหนุ่มรับเอกสารไว้แล้วเริ่มอ่าน ขณะที่อาจารย์สาวแยกตัวไป
ยืนอีกฝั่ง

“มาคำรพบพบพุทธบาทแล้ว
ขอบคุณแก้วสามประการช่วยอุปถัมภ์
ฉันเกิดมาชาตินี้ก็มีกรรม
แสนระยำยับด้วยอัปจน

“ได้เคื่องเค้นแสนยากลำบากบอบ
ไม่สมประกอบทรัพย์สินก็ขัดสน
แม้กลับชาติเกิดใหม่เป็นกายคน
ชื่อว่าจนแล้วจงจากกำจัดไกล

“สตรีหึงหนึ่งแพศยาหญิง
ทั้งสองสิ่งอย่าได้ชิดพิสมัย
ลัญชาติชายทรชนที่คนใด

“ให้หลักไกลร้อยโยชน์อย่าร่วมทาง”

บทร้อยกรองบทนี้คือ นิราศพระบาท เป็นนิราศคำกลอนของสุนทรภู่ แต่งขึ้นราวปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ มีเนื้อหาบรรยายถึงการเดินทาง ขณะโดยเสด็จพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ไปนมัสการพระพุทธรูปที่สระบุรี และบทที่ฟังค์คดีกำลังอ่านนี้เป็นช่วงคำอธิบายเมื่อไปไหว้พระพุทธรูป

อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ทำให้วิลาวัณย์สงสัยคือ หล่อนกลับคล้ายว่าเคยได้ยินบทกลอนแบบนี้มาจากที่ใดที่หนึ่ง ลักษณะการบรรยายในช่วงอธิบายเป็นอย่างเดียวกับนิราศพระบาทของสุนทรภู่บทนี้ ให้ความรู้สึกถึงการอธิบายวิงวอน แต่แน่ชัดว่าเป็นคนละอย่าง

หญิงสาวพยายามคิดอยู่นาน ต่อเมื่อได้ยินเสียงเรียกดังขึ้นจึงหลุดจากภวังค์

“จบแล้วครับอาจารย์” ฟังค์คดีอ่านบทร้อยกรองและอธิบายที่มาตามคำสั่งของหล่อนเรียบร้อย ทว่าอาจารย์สาวที่เหมือนเพิ่งได้สติกลับมองหน้าอีกฝ่ายอย่างมีนัย จินพงค์คดีเรียกซ้ำ จึงพยักหน้ารับรู้

“อ้อ...จบแล้วหรือ ทำได้ดีมาก กลับขึ้นไปนั่งที่ได้จ๊ะ” วิลาวัณย์รับงานกลับคืน จากนั้นก็หันไปเรียกวรวิทย์ และพยายามกลบเกลื่อนท่าทีของตน ทำให้หนีตหลายคนมองด้วยความสงสัย “เธอ...วรวิทย์ มาอธิบายร้อยกรองของเธอได้แล้ว เอาแบบที่ครูบอกนะ”

วรวิทย์พยักหน้ารับคำแล้วเดินมายืนหน้าชั้น ก่อนอธิบายรายละเอียดของบทร้อยกรองที่เขาอ่านก่อนหน้าคร่าวๆ

“บทร้อยกรองที่ผมนำมาส่งนี้กล่าวถึงบทมหัสจรรย์ระหว่างพระอภัยมณีกับนางเงือกครับ”

นิสิตหนุ่มอธิบายจบ ทั้งชั้นเรียนก็เงยบกริบ ทุกคนหันมองวรวิทย์เป็นตาเดียวด้วยความคาดไม่ถึง แม้แต่วิลาวัณย์เอง กระทั่งเวลาผ่านไป

ครูใหญ่ เลี้ยงฮาครีนก็แทนที่ความเงิบงั้น นิลิตหนุ่มที่ยืนนึกยืมยืยวน
อยู่หน้าชั้นเริ่มขมวดคิ้วหน้า หน้ามามองอาจารย์สาวราวจะถามว่าเขา
พูดอะไรผิดไปหรือ

“เขาเรียกบทอัศจรรย์” วิลาวัณย์ไขข้อข้องใจ พยายามกลั้นหัวเราะ
แต่พอเห็นใบหน้าที่ละเล่นของวรวิทย์ซึ่งเปลี่ยนจากงังขาเป็นเหยเก็กอด
ไม่ได้

เสียงหัวเราะและเรื่องราวสนุกสนานในชั้นเรียนวรรณคดีไทยศึกษา
ทำให้อาจารย์สาวผ่อนคลายจากเรื่องราวก่อนหน้านี้ที่เคยสงสัย อย่างไรก็ตาม...
คำกลอนที่ ‘คลับคล้าย’ นิราศพระบาทที่พงศ์คณิตอ่านก็ยังติด
อยู่ในความทรงจำ คิดถึงเมื่อไร ความสงสัยก็ยังคงวนเวียน ราวต้องการ
ให้หล่อนค้นหาคำตอบ

2

กรุงเทพมหานคร, ปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยชวกรเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในกรุงเทพมหานคร
ก่อตั้งมากกว่า 86 ปี มีพื้นที่แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่กว้างที่สุดเป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัยซึ่งตั้งอยู่ตรงกลาง ภายในเป็นที่ตั้งของหน่วยงานต่างๆ รวมถึงอาคารเรียนหลายคณะ

ฝั่งขวาเป็นพื้นที่โรงพยาบาลประจำมหาวิทยาลัย อยู่ถัดจากเขตมหาวิทยาลัยเพียงถนนกัน นอกจากเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลประจำมหาวิทยาลัยแล้ว ยังเป็นที่ตั้งของกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ ตรงกันข้ามกับพื้นที่ฝั่งซ้ายมือของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นหอพักนิสิต สนามกีฬา รวมทั้งเป็นที่ตั้งของเรือนไทยห่มุริมสระบัวฉัตร อาคารอนุรักษ์ที่มีอายุเก่าแก่เทียบเท่าอายุมหาวิทยาลัย

ภายหลังหมดคาบเรียนนิสิตารรณคดีไทยศึกษาซึ่งเป็นวิชาสุดท้ายของสัปดาห์ นิสิตหนุ่มๆ จากคณะวิทยาศาสตร์ก็พากันเดินออกจากชั้นเรียน เลียบไปตามระเบียงทางเดินซึ่งก่อสร้างและตกแต่งด้วยประติมากรรมปูนปั้นรูปพญานาคห้าเศียร ทอดลำตัวยาวตลอดแนวกระทั่งพ้นจากอาณาเขต ‘เทวาลัย’ สมญาที่ชาวมหาวิทยาลัยชวกรใช้เรียกอาคารเรียนหมู่ของคณะอักษรศาสตร์ ซึ่งสร้างตามสถาปัตยกรรมขอมผสมผสานสถาปัตยกรรมไทย นิสิตหนุ่มร่างสูงใหญ่ก็โอดครวญเป็นคนแรก

“โอ๊ย...พี่รหัสแม่งโคตรแสบ ไหนว่าลงเรียนวิชาเลือกปีสามเป็น
วรรณคดีไทยศึกษาจะได้เกรดหมูๆ ยังไงวะ” วรวิทย์ยกแขนบิดขี้เกียจ
ระหว่างเดินไปตามทางเท้าใต้ร่มทรงบาดาล ต้นไม้ประจํามหาวิทยาลัยที่
ปลูกไว้ตลอดริมรายทาง “เจออาจารย์วิลาวัณย์นี่ หมูป่าเขี้ยวตันซัดๆ”

บิดขี้เกียจเรียบร้อย ก็กวาดแขนข้างหนึ่งไปโอบปากอดคอพงศ์คณิต
อย่างที่ทำเป็นประจำ

“ทั้งสอน ทั้งให้งาน อย่างกับลงเรียนวิชาคณะ”

“ฉันบอกแกแล้วว่าลงเรียนวิชาความคิดสร้างสรรค์ แกก็อ้าง
พี่รหัสตลอด แล้วเป็นยังไง ลากฉันมาลงเรียนวรรณคดีไทยด้วยกัน โดน
พี่รหัสเล่นแล้วโหมละ” พงศ์คณิตว่าพลางหัวเราะหย่นๆ ในคอ “แกเอง
ก็เถอะ ไปหากลองมาอีท่าไหน เกือบพาชวยได้เล่นบ๊อจเจอร์รี่หน้าชั้น”

ฟังคำบ่นท่อนท้ายแล้ววรวิทย์ก็หัวเราะชอบใจ

เป็นเช่นนั้นจริงๆ ปกติเขาไม่สู้ถนัดในทางกวีทางอักษรนัก แต่ที่
เลือกลงเรียนนิชาวรรณคดีไทยศึกษา ก็เพราะรุ่นพี่ในสายรหัสแอบมา
กระซิบว่า เป็นรายวิชาเลือกเสรีที่ได้เกรดง่ายเมื่อเทียบกับรายวิชาอื่นที่
ค่อนข้างวุ่นวายและยุ่งยาก ทั้งอาจารย์ผู้สอนก็ไม่ค่อยเคร่งครัด เมื่อถูก
ยุมากรเข้าจึงตัดสินใจลงทะเบียนเรียน โดยลากเพื่อนสนิทร่วมคณะและ
ห้องพักอย่างพงศ์คณิตมาลงเรียนด้วย

ที่ไหนได้ วันแรกที่เข้าเรียน ทั้งวรวิทย์และพงศ์คณิตก็กลายเป็น
ตัวประหลาดประจำชั้น เพราะเป็นนิสิตเพียงสองคนจากคณะวิทยาศาสตร์
ในขณะที่เพื่อนร่วมชั้นคนอื่นๆ ล้วนแล้วแต่มาจากกลุ่มคณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ทั้งสิ้น

เท่านั้นยังไม่พอ...

อาจารย์วิลาวัณย์ ศิริสรนนท์ อาจารย์สาวสวยประจำวิชายังให้งาน
พวกเขากลับมาทำอีก โดยให้ค้นคว้าหาบทร้อยกรองที่ชื่นชอบอย่างน้อย
สามบทนำไปส่ง และด้วยความที่ไม่ล้นหัด เขาจึงขอความช่วยเหลือจาก

พงศ์คณิต แต่เพราะอีกฝ่ายยังโกรธเคือง ข้อหาที่นำพาให้กลายเป็น
ตัวตลกของชั้นเรียนจึงไม่ยอมช่วย

อย่างไรก็ตาม วรวิทย์แอบเห็นหน้าจอคอมพิวเตอร์พกพาของอีก
ฝ่าย ในหน้าจอั้นปรากฏหน้าเว็บไซต์สำหรับค้นหาข้อมูล ระบุคำค้นว่า
'สุนทรภู่' เห็นดังนั้น วรวิทย์จึงกลับไปเริ่มต้นค้นหาด้วยตนเอง

เมื่อพูดถึงสุนทรภู่ นิสิตหนุ่มก็นึกถึงวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี
ซึ่งถือเป็นวรรณคดีที่ได้รับความนิยมมาตั้งแต่เด็ก ตัวละครหลักในเรื่องที่ยัง
พอจำได้ก็คือพระอภัยมณี พระเอกจอมเจ้าชู้ของเรื่องที่ได้เมียแทบจะทุก
เผ่าพันธุ์ ทั้งนางมนุษย์ นางยักษ์ และนางเงือก แต่โดยส่วนตัวของ
วรวิทย์ เขาชอบนางเงือกเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นตัวละครที่มีบุคลิกชวน
ให้รู้สึกวามหวมทุกครั้งที่คิดถึง

ความคิดนั้นเป็นเหตุให้ชายหนุ่มพยายามค้นหาหรือกรองที่
บรรยายฉากอัศจรรย์ระหว่างพระอภัยมณีกับนางเงือก พบเข้าจึงคัดลอก
ไปส่งอาจารย์ แต่ก่ิดันเป็นเรื่องขึ้นมาจนได้ อย่างไรก็ดี ทั้งหมัดก็เป็น
ความตั้งใจของเขาส่วนหนึ่ง สาเหตุก็เนื่องมาจากต้องการแก้เผ็ด
พงศ์คณิตที่ไม่ยอมช่วยเหลือ

ยิ่งเวลานี้เห็นอีกฝ่ายกำลังบ่น เขาก็ยิ่งชอบใจใหญ่ จึงเหนียว
ไบน้าพงศ์คณิตมาแนบชิดพลาส่งสายตาเจ้าเล่ห์

“แล้วแกไม่ชอบหรือยังวะ...ปลากระดิกพลิกครีบทวีปไหว เมรุ
ไกรโยกยอดจะถอดถอน”

“พอเลยไ้อั้ววิทย์!” ไม่ต้องรอให้วรวิทย์กล่าวครบบท พงศ์คณิต
ก็รีบเกาะแขนที่เหนียวคอแล้วลักอีกฝ่ายออก

หลังถูกผลักจนซอกเล็กน้อย นิสิตหนุ่มหน้ามึนก็หัวเราะร่วมมี
ความสุข ยิ่งเห็นเพื่อนหนุ่มทำหน้ามึนริบเดินหนี ก็อดไม่ได้ที่จะวิ่งตาม
ไปกระเช้า จนอีกฝ่ายหงุดหงิดไม่เล่นด้วยแล้ว จึงเปลี่ยนมาคุยเรื่องวิชา
เลือกเสรีต่อ

“ก็ถ้าลำบากมาก อย่างนั้นตรอปรินี้ไว้ แล้วลองเรียนวิชาใหม่กัน...เอาใหม่” พุดพลางก็ยิ้มพลาง

พงศ์คณิตสายหน้าไม่เห็นด้วย “แกก็เป็นอย่างนี้ตลอด ไม่ชอบแฟนคนนั้นก็ทั้ง ไม่ชอบวิชานี้ก็ตรอไปๆ มาๆ ก็ไม่เป็นโล้เป็นพายอะไรสักอย่าง”

คนฟังที่เดินตามอยู่เลิ่กิ้ว หันไปมองอย่างยียวน “แล้วผมผิดหรือยังครับที่ต้องการหาสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตัวเอง”

“โดยที่ยังไม่ได้เรียนรู้อะไรมากมายเลยเนี่ยนะ” พงศ์คณิตสวนกลับรวดเร็วทันใจ “จับโน่นไม่ถูกใจก็ทิ้งไปจับอันนี้ จับอันนี้ไม่ได้ตั้งใจก็หันไปจับอันนั้น อย่างนี้เขาเรียกเหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อครับท่าน”

พงศ์คณิตว่าพลางชะลอฝีเท้าหยุดใต้ร่มทรงบาดาลใหญ่ วรวิทย์หยุดตาม ตั้งท่ากอดอกยืนฟัง

“แล้วก็เชื่อว่าวิชานี้จะยากเย็นแสนเข็ญจนเรียนไม่ได้ แต่ถ้าแกไปทำเรื่องตรอปรอเรียนใหม่เนี่ยสิ มันโคตรจะเสียเวลาเลย แล้วไหนจะเสียเงินเพิ่มอีก ไม่สู้ทนเรียนให้จบไปเลยวะ นี๊วิชาเลือกนะ อาจารย์เขาสอนแบบผิวๆ มาก ลองแกไปตามดูสาวอักษรฯ สาวครุฯ อดีตแฟนฯ แกลิเรียนรากลือดกว่านี้อีกมั้ง”

พงศ์คณิตสาธยาย ซึ่งนับว่าจริงดังว่า นับแต่เป็นนิสิตชั้นปีที่หนึ่งจนเวลานี้เลื่อนขึ้นเป็นรุ่นพี่ชั้นปีที่สาม ชีวิตของวรวิทย์แทบไม่เคยขาดเพื่อนหญิงที่คบหา เรียกได้ว่าผลัดเปลี่ยนคนคงภาคเรียนละคนก็ว่าได้

ข้อนี้พงศ์คณิตซึ่งเป็นเพื่อนร่วมห้อง ร่วมรุ่น และร่วมคณะรู้ดียิ่งกว่าใคร นี่ละนิสัยของเขา เป็นคนขี้เบื่อ อยู่กับอะไรนานๆ ไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ หรือการเรียน แรกๆ อาจจะเห่อตามประสาคนได้ของเล่นใหม่ แต่เมื่อเวลาผ่านไป ได้รู้ทุกอย่างจนหมดเปลือก อารมณ์เบื่อหน่ายก็ผุดขึ้นมาแบบไม่มีปี่มีขลุ่ย ทำให้พร้อมที่จะสลัดของเก่าทิ้งได้ในทันที กระนั้นเพียงหนึ่งเดียวที่เขาไม่สลัดทิ้งไปก็เดี๋ยวก็คือเพื่อนรักอย่าง

พงศ์คณิต

มีหลายครั้งที่เขาเบื่อหน่ายพงศ์คณิตถึงขั้นไม่อยากพบหน้า ต้องหาเวลาปลีกตัวไปอยู่ที่อื่น ตามประสาคนขี้เบื่อที่ต้องเข้ามาเจอเพื่อนร่วมห้องร่วมคณะอยู่ทุกวัน แต่เอาเข้าจริง เพื่อนหนุ่มร่างล่ำสันก็ไม่ได้รู้สึกรู้สึมกับท่าทีเบื่อหน่ายของเขามากนัก รวากับรู้ใจเขาดีว่าเป็นคนอย่างไร กลับกัน...เขาต่างหากที่พอขาดพงศ์คณิตแล้วก็ต้องกลับมาหาไม่ช้าก็เร็ว ไม่นั่นใจว่าด้วยสาเหตุใด แต่เท่าที่พอจะนึกออก คงเพราะพงศ์คณิตเป็นเพียงไม่กี่คนที่ทนนิสัยขี้เบื่อและความแปรปรวนทางอารมณ์ของเขาได้

แน่นอนว่านับจากนั้นเป็นต้นมาก็เป็นเขาเองที่ตามติดพงศ์คณิต รวากับเงา บ่อยครั้งมักชอบยื่นให้อีกฝ่ายอารมณ์เสีย เพื่อสนองตอบความสนุกสนานของตนเองให้คลายเบื่อ อย่างเช่นคราวนี้

“แหม...ตอนแรกละบนังจั่ง ที่จะให้ดรอปละอวยขึ้นมาทันนี่”

พงศ์คณิตได้ยื่นมือเก้มน้ำหน้าหนี

“เอาเป็นว่าถ้าแกอยากดรอปลันก็ไม่ว่า แต่ฉันไม่ดรอปลด้วยนะ เรียนวรรณคดีไทยก็ได้อยู่แล้ว” พงศ์คณิตตอบแล้วเริ่มออกเดินต่อ

วรวิทย์ได้ฟังก็หรีตามองตามหลัง ครู่หนึ่งจึงวิ่งตามไปโอบคอเพื่อนเพื่อชี้แจง

“แกไม่ดรอปลแล้วฉันจะดรอปลได้ยังไง แกอยู่ไหนฉันก็ต้องอยู่ที่นั่นสิ” วรวิทย์หัวเราะร่วนแล้วหันไปส่งยิ้มมีเลศนัย ทว่าพงศ์คณิตรู้ทันจึงรีบเกาะแขนเขาออกจากคอ

“แกนี่ก็ตลอดเวลาเลยนะ ไอ้ทะเล้ง!”

“อะไร...ทะเล้งตรงไหน” วรวิทย์ทำไม่รู้ไม่ชี้ “คิดลึกไปไหมเนีย สมองหมกมุ่นนะแกเนะ หัดอ่านบ้างนะหนังสือเรียนหนังสือธรรมะ อย่าอ่านแต่หนังสือเบี๊ให้มาก มันบั่นทอนปัญญา” พูดจบก็เลิกคิ้ว บั่นหน้าเป็นล้อเลียน พลอยให้พงศ์คณิตขิงตาหางอ ก่อนจะสาวเท้าหนีโดยที่

เขาเดินเร็วๆ ตามไปรวนติดๆ

“หนังสืออ่านนอกเวลาก็ได้...สนุกดี”

หลังจบคาบเรียนวิชาเลือกเสรี วิลาวัณย์ก็หอบเอกสารงานที่ให้
 นิสิตค้นคว้ามาส่งไปเก็บไว้ที่โต๊ะทำงานในห้องพักอาจารย์ประจำภาควิชา
 ภาษาไทย

ภายในภาควิชาดูเงียบเชียบ ได้ยินเพียงเสียงเคาะแป้นพิมพ์เครื่อง
 คอมพิวเตอร์ของเลขานุการประจำภาควิชาที่มุมห้อง ส่วนบรรดาอาจารย์
 ที่อยู่ในห้องเพียงหยิบมือ ถ้าไม่นั่งหลักก็ก้มหน้าทำงาน

โต๊ะทำงานของวิลาวัณย์ตั้งอยู่ด้านในสุดของห้อง มีฉากกั้นแบ่ง
 แยกเป็นสัดส่วนจากโต๊ะทำงานของอาจารย์และเพื่อนร่วมงานในภาควิชา
 กระทั่งวางเอกสารแล้วจัดข้าวของบนโต๊ะเรียบร้อย อาจารย์สาวจึงหย่อน
 ตัวลงนั่งเก้าอี้ เท้าศอกกับโต๊ะทำงาน สองมือกุมขมับ

พลันความทรงจำเมื่อครั้งยืนฟังพงศฺกณิตอ่านคำกลอนก็หวนกลับ
 มาอีกหน

วิลาวัณย์จำได้ ทันทีที่ได้ยินนิสิตหนุ่มอ่านคำกลอนนิราศพระบาท
 ของสุนทรภู่ หล่อนก็รู้สึกเหมือนเคยได้ยินคำกลอนที่คล้ายคลึงคลา
 กันมาก่อน กระนั้นก็ไม่อาจบอกได้ว่ามีเนื้อหาวางไร ใครเป็นผู้แต่ง เท่า
 ที่พอจะทราบก็คือ รู้สึกว่าคำกลอนดังกล่าวติดอยู่ในใจและความทรงจำ
 นับตั้งแต่วัยเรียนที่ได้พบได้อ่านงานของสุนทรภู่ โดยเฉพาะนิราศ
 คำกลอนอย่างนิราศพระบาท

แต่ครั้นพยายามนึกถึงคำกลอนที่คล้ายคลึง หล่อนก็มักประสบ
 ความล้มเหลว เพราะคำตอบที่ได้มาในทุกๆ ครั้ง ก็เป็นเพียงความรู้สึก
 ‘คล้ายคลึง’

คิดพลางก็ถอนหายใจ หันไปเปิดลิ้นชักเตรียมวางแผนการสอน
 รวมถึงแผนงานกิจกรรมวันส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของมหาวิทยาลัย

ชวกร อยู่ๆ เสียงโทรศัพท์เคลื่อนที่ในกระเป๋าสะพายที่วางบนโต๊ะก็ดังขึ้น
 วิลาวัณย์เปิดกระเป๋าแล้วโทรศัพท์ขึ้นมาดูหมายเลข เห็นว่าเป็นของ
 มารดาก็รีบกดรับสาย ยังไม่ทันได้ทักทายปลายสายก็รีบแจ้งเรื่องที่ทำให้
 ต้องโทร. มารบกวนในเวลาใกล้เลิกงาน

“ยายวิ...เดี๋ยวเลิกงานแล้วไปที่บ้านศรีสรนทร์เลยนะลูก คุณ
 สมเกียรติจะเปิดพินัยกรรมของคุณปู่คุณย่าคืนนี้”

หญิงสาวรับคำ พร้อมกันนั้นก็ถามไถ่ด้วยความเป็นห่วง “แล้ว
 คุณแม่จะไปยังไฉะ ให้ว้ไปรับไหม”

“ไม่เป็นไรจ๊ะ แม่จะไปกับยายดา” ปลายสายหมายถึง ดวงสุดา
 ศรีสรนทร์ พี่สาวของหล่อน ซึ่งนอกจากจะเป็นมณฑนากรอิสระ ก็ยัง
 คอยช่วยเหลือกิจการร้านอาหารมอญของมารดาด้วย “ยายดาบอกว่าเดี๋ยว
 คุณงานกับลูกค้าเสร็จจะมารับแม่ไปที่บ้านศรีสรนทร์เลย นี่แม่กำลังดูแล
 ให้พวกเด็กๆ เก็บร้านอยู่ วันนี้จะปิดร้านเร็ว”

“ถ้าอย่างนั้นไว้อีกกันค่ะ สวัสดิ์ค่ะ” วิลาวัณย์รับคำแล้วกดวางสาย
 ก่อนถอนใจอย่างอ่อนล้า หันไปมองภาพครอบครัวที่วางอยู่บนโต๊ะ

ในการรอบรูปลวดลายสวยงามมีภาพถ่ายเมื่อนานมาแล้ว สีของภาพ
 ซีดตามกาลเวลา กระนั้นก็ยังคมชัดตามคุณภาพของกล้องที่ดีที่สุดในยุค
 นั้น ในภาพ...หล่อนและพี่สาวยังคงเป็นเพียงเด็กหญิงตัวน้อยที่ยืนอยู่ใน
 อ้อมกอดของบิดากับมารดา

บิดาของหล่อนคือคุณไพศาล ศรีสรนทร์ ข้าราชการผู้ใหญ่ใน
 กระทรวงการคลัง เป็นคนดีคิดตรง ทว่าความดีและเถรตรงของท่าน
 กลับไปขัดผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม ท่านจึงอายุสั้น ถูกลอบทำร้าย
 จนประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ กระนั้นก็ได้เสียชีวิตทันที ท่านรอดมาได้
 ได้พร้อมอาการเจ็บป่วยเรื้อรัง เป็นเหตุให้ต้องออกจากราชการมาพักอยู่
 ที่บ้าน แต่เนื่องจากมีอาการเจ็บป่วยอื่นๆ แทรกซ้อน ประมาณสองปี
 หลังจากนั้นท่านก็เสียชีวิต

การจากไปของบิดายังความเศร้าโศกและส่งผลกระทบมหาศาลต่อคนในครอบครัว โดยเฉพาะมารดาของหล่อนคือคุณลำพา ครีสรนนท์ที่ต้องรับภาระเลี้ยงดูบุตรสาวทั้งสองต่อจากสามีซึ่งถึงแก่กรรม แม้จะมีสมบัติเก่าของสามีคอยค้ำจุน กระนั้นเพราะยุคสมัยที่เปลี่ยนไป คุณลำพาจึงจำเป็นต้องหาช่องทางทำกินเพิ่มเติม จะหวังพึ่งญาติมิตรฝ่ายตน แต่ละคนก็มีภาระหน้าที่ หรือจะขอความช่วยเหลือจากญาติฝ่ายสามี ท่านก็ไม่ใช่นะไม้ที่รักใคร่ของใคร

คุณลำพาเป็นสาวไทยเชื้อสายมอญ มีพื้นเพมาจากชุมชนมอญปากเกร็ด จบการศึกษาระดับ มศ. 5 ด้วยเงินทองที่พยายามหาด้วยน้ำพักน้ำแรง ครั้นได้งานเป็นเสมียนประจำบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ได้พบกับคุณไพศาลจึงคบหากัน แต่เนื่องจากฐานะทางครอบครัวของคุณลำพาไม่ได้ร่ำรวย ทั้งการศึกษาก็อยู่ในระดับกลาง ไม่ดีเด่น ทางครอบครัวครีสรนนท์จึงไม่ปลื้มใจนักที่บุตรชายคนโตซึ่งเป็นข้าราชการหนุ่มไฟแรงไปคบหากับหญิงสาวจากครอบครัวมอญอัตคัดอย่างคุณลำพา

ทว่าเพราะความดีใจแบ่งที่มีมากพอๆ กับความเถรตรง คุณไพศาลจึงยอมทำผิดด้วยการลักลอบอยู่กินกับคุณลำพาจนนางตั้งครรภ์ จากนั้นจึงใช้เป็นข้ออ้างที่จะต้องรับผิดชอบทั้งต่อตัวคุณลำพาและชื่อเสียงวงศ์ตระกูลครีสรนนท์ กลายเป็นชนวนเหตุให้หลายๆ คนในครอบครัวครีสรนนท์ซึ่งสะใภ้ใหญ่ โดยเฉพาะคุณเดชา ผู้เป็นบิดาของคุณไพศาล

จนหลานสาวคนแรกลืมตาดูโลก คนในครอบครัวครีสรนนท์จึงเริ่มเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อสะใภ้ใหญ่ เว้นแต่คุณเดชาที่ยังยังไม่เลื่อมคลายแล้วเลยไปถึงหลานสาวคนแรกอย่างดวงสุดา ทำให้คุณไพศาลขอแยกตัวออกไปสร้างบ้านอยู่กันตามประสาพ่อ แม่ ลูก เพื่อลดแรงกดดัน

กระทั่งหลายปีต่อมา คุณลำพาคลอดบุตรสาวคนที่สอง พอเหมาะกับจังหวะชีวิตที่คุณไพศาลได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่ในราชการอย่างที่ครอบครัวครีสรนนท์คาดหวัง คุณเดชาซึ่งเป็นปู่คนมานานหลายปีจึงเริ่ม

หันมาสนใจหลานสาวคนที่สองอย่างวิลาวัณย์ และเริ่มมองคุณลำเพาในแง่ดีมากขึ้น แม้จะยังวางปิ้งทำเนียบอยู่ก็ตาม

วิลาวัณย์กลายเป็นหลานสาวคนโปรดของคุณปู่ ท่านตั้งชื่อให้หลานตามชื่อคุณป้าของท่านคือ ‘คุณลาวัณย์ ศรีสรนธ์’ อดีตข้าหลวงในสำนักพระนางเจ้าพระราชเทวี

บ่อยครั้งที่คุณปู่มักเปรยให้ได้ยินว่าหลานเป็นคนงาม งามคม ผิวขาวอย่างสาวแขกตามเชื้อตามทางของศรีสรนธ์ ซึ่งมีต้นตระกูลรุ่นเฒ่าเป็นชาวแขกมลายู พร้อมกันนั้นก็มักบ่นเสียดยี่ห่วยที่ไม่ใช่ผู้ชาย ไม่เช่นนั้นคงได้สืบสายตระกูลต่อ ทว่าบิดาของหลานก็มักค้านอยู่เสมอ ด้วยเห็นใจน้องชายอย่างคุณโอฬาร ที่แม้จะแต่งงานมีลูกชายเพื่อสืบสายศรีสรนธ์ถึงสองคน แต่กลับไม่ได้รับความสำคัญเทียบเท่า

คุณปู่รักหลานยิ่งกว่าหลานชายอย่างทวีกับชาติรี ไม่ต้องพูดถึงดวงสุดา พี่สาวของหลาน รายนั้นท่านแทบไม่มองหน้า หนาซ้ำบางครั้งก็ยังต่อว่าให้เจ็บช้ำน้ำใจเมื่อเห็นอีกฝ่ายลอบเข้าไปในห้องสมุด สถานที่ซึ่งท่านอนุญาตให้วิลาวัณย์เท่านั้นเข้าไปอ่านหนังสือและนอนเล่นได้

‘ใครใช้ให้หลานเข้ามาในนี้...แม่ดวงสุดา!’ คุณปู่เคยตวาดพี่สาวของหลานอยู่ครั้งหนึ่ง เวลานั้นวิลาวัณย์จะเข้าไปใช้งานห้องสมุด แต่บังเอิญได้ยินเสียงดุของคุณปู่ จึงแอบฟังอยู่ด้านนอก ‘ฉันบอกแล้วใช่ไหม ห้องสมุดนี้ฉันอนุญาตให้ยายวิเข้ามาใช้ได้คนเดียว ออกไป!’

วิลาวัณย์เห็นพี่สาวเดินร้องไห้ออกมาหลังจากถูกคุณปู่ไล่ตบตี ครั้นพบหน้ากัน ดวงสุดาก็ขบปากเช็ดหน้าหนีแล้ววิ่งลงไปหาคุณย่า ญาติผู้ใหญ่เพียงไม่กี่คนในครอบครัวที่คอยโอบอุ้มปลอบประโลมเมื่อหลานสาวคนโตร้องไห้เสียใจ

ด้วยเหตุนี้กระมังวิลาวัณย์จึงไม่ค่อยเป็นที่ชอบพอของพี่สาว รวมไปถึงครอบครัวของคุณโอฬาร

แต่เชื่อว่าหลานเป็นที่รักของคุณปู่แล้วจะสุขสบายน่าอิจจา ตรงกัน

ข้าม ยิ่งคุณปู่รักหลานมาก หลานก็ต้องแบกรับเกียรติยศศักดิ์ศรีของ
ตระกูลศรีสรนน์มากขึ้นตามไปด้วย

ท่านต้องการให้หลานรับราชการ อันเป็นสิ่งที่ศรีสรนน์กระทำสืบ
ต่อกันมาทุกยุคทุกสมัย นับแต่เจ้าพระยาอัครมหาเสนาบดีกับท่านผู้หญิงโสม
บิดาและมารดาของพระยาศรีสรนน์ เจ้าคุณทวดต้นตระกูล จนท้ายที่สุด
หลานก็ได้รับราชการเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยวกร สมคำอวยพร
และความต้องการของคุณปู่

คำสั่งสอนของท่าน ภายหลังจากบรรจเข้าเป็นข้าราชการ หลานยัง
จำได้ดี

‘รู้อะไรไหม...การที่เราเพ่งเล็งแต่ลาภผลทางวัตถุ คิดถึงแต่การ
กินดีอยู่ดี โดยปราศจากสามัญสำนึก รู้ผิดรู้ชอบ พวกนี้จะทำให้คุณค่าใน
ความเป็นปฐูนียบุคคลหมดสิ้น แล้วจากข้าราชการอันทรงเกียรติก็จะเป็น
ได้เพียงลูกจ้าง ไม่มีสิทธิ์เรียกตัวเองว่าเป็นข้าราชการได้อย่างเต็มภาคภูมิ
จำคำสั่งสอนของปู่ไว้ จงทำตนให้เป็น...ข้าราชการ’

คำสั่งสอนนั้นทำให้วิลาวัณย์น้ำตาซึม ยิ่งนึกถึงคำที่มารดาโทรศัพท์
มาบอกก่อนหน้าก็ยิ่งใจหาย เพราะมันตอกย้ำให้รู้อยู่เสมอว่า คุณปู่ที่
หลานรักได้จากโลกนี้ไปแล้วด้วยโรครชรา นับเวลาก็ครบ 100 วันที่ท่าน
จากไป

3

กรุงเทพมหานคร, ปัจจุบัน

ตระกูลศรีสรนนท์เป็นตระกูลเก่าแก่ สืบสายมาจากพระยาศรีสรนนท์ หรือ เพชร คักดาพิบูลย์ บุตรชายเจ้าพระยาคักดาพิบูลย์กับท่านผู้หญิงโหม ท่านมีคูชีวิตคือคุณหญิงนกสวาด ศรีสรนนท์ กระนั้นบรรดาทายาทรุ่นถัดมาก็หาได้เป็นผู้สืบเชื้อสายจากทางคุณหญิงนกสวาดแต่ประการใด

ลูกหลานศรีสรนนท์ที่สืบสายมาจนถึงปัจจุบันล้วนแล้วแต่มาจากพระยาศรีสรนนท์กับคุณชม ภรรยาคนแรกของท่านซึ่งมีพื้นเพมาจากหัวเมืองใต้ สืบเชื้อสายแขกมลายู ท่านถึงแก่กรรมก่อนที่พระยาศรีสรนนท์จะได้กินตำแหน่งเป็น ‘พระยา’ ส่วนคุณหญิงนกสวาดนั้นเป็นหญิงฝรั่ง ภรรยาคนที่สอง อยู่กินกันมาจนพระยาศรีสรนนท์ถึงแก่กรรมแต่ไม่ปรากฏว่าท่านมีบุตรสืบสกุล

อย่างไรก็ตาม บุตรหญิงชายที่เกิดจากคุณชม คุณหญิงนกสวาทก็อบรมเลี้ยงดูจนเติบโตใหญ่เป็นอย่างดี

นอกจากเครือญาติทางสายสกุลศรีสรนนท์ เครือญาติร่วมพงศาวลีที่ยังรู้จักคบหาและไปมาหาสู่กันอยู่บ่อยครั้ง ก็คือคนในตระกูลคักดาพิบูลย์

คักดาพิบูลย์เป็นตระกูลพ่อค้าวานิช สืบสายสกุลมาจากเจ้าพระยาคักดาพิบูลย์กับคุณน้อม ภรรยารอง ซึ่งเป็นบุตรของเจ้าสัวชาวจีน

คุณห่อมมีบุตรชายสองคนคือคุณทองและคุณเงิน ทั้งสองต่างมีความชื่นชอบในด้านการค้าอย่างตระกูลของมารดา ซึ่งท่านเจ้าพระยาผู้เป็นบิดาก็ไม่ได้ว่ากล่าวแต่อย่างใด มีหน้าซำกลับนิยมชมชอบ สนับสนุนจนทั้งคุณทองและคุณเงินกลายเป็นเจ้าสัวใหญ่เฉกเช่นคุณตา จะมีก็เพียงท่านผู้หญิงโคม ภรรยาเอกเท่านั้นที่ไม่ใคร่นิยมชมชอบนัก บ้านทึกของตระกูลเขียนไว้ว่า ท่านผู้หญิงเห็นว่าเป็นงานการที่ไม่มีเกียรติยศศักดิ์ศรี ผิดกับงานรับราชการอย่างลูกๆ ของท่าน

อย่างไรก็ตาม แม้สองตระกูลจะมีประวัติความเป็นมาอันยาวนานร่วมกัน นับแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ทว่าเรื่องภายในของศรีสรนหท์ คักดาพิบูลย์ก็ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เวลานี้ญาติวงศ์ของศรีสรนหท์ต่างอยู่พร้อมหน้ากันในห้องโถงใหญ่ ทั้งหมดล้วนเกี่ยวพันกับบุตรชายทั้งสองของคุณเดชาและคุณสุตา ซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้ว

เครือญาติฝ่ายคุณไพศาล บุตรชายคนโต ประกอบด้วยคุณลำพา ซึ่งเป็นสะใภ้ใหญ่ พร้อมด้วยบุตรสาวสองคนคือดวงสุดากับวิลาวัณย์ ส่วนอีกด้านคือคุณโอฬาร มาพร้อมด้วยภรรยา และบุตรชายผู้จะสืบทอดตระกูลศรีสรนหท์ คือทวีปกับชาติรี

ขณะที่ทุกคนกำลังรอคอยการเดินทางมาถึงของนายประจำตระกูล วิลาวัณย์ซึ่งนั่งอยู่ข้างๆ มารดาในห้องโถงโอ้อ่า ทว่าแฝงเร้นด้วยความเกาँแก่ของตระกูลก็กวาดสายตามองรอบตัวอย่างพิจารณา

สิ่งแรกที่หล่อนมองก็คือญาติฝ่ายคุณโอฬาร แต่เป็นการมองผ่านๆ ให้ดูคล้ายไม่ได้ใส่ใจพวกเขามากไปกว่าการชื่นชมบรรยากาศในห้องโถง หล่อนเห็นคุณโอฬารในวัยห้าสิบกำลังกวาดสายตามองรอบๆ ไม่ต่างกับหล่อน บางคราวสบตากันโดยไม่ตั้งใจจนนิ่งอึ้ง ได้สติจึงหันไปกวาดตามองรอบๆ ต่อเพื่อกลบเกลื่อน

คุณโอฬารเป็นชายวัยห้าสิบที่ยังคงภูมิฐาน รูปร่างหน้าตาหล่อเหลา

ไม่ต่างกับบิดาของหล่อนที่เสียชีวิตไปนานแล้ว ผิดแต่บุคลิกของคุณ
โอฬารดูโอ่อนอ่อนประณีตประนอมมากกว่าบิดาของหล่อน ส่วนคุณกนกอร
ซึ่งเป็นภรรยาที่นั่งอยู่ข้างๆ ยังคงสวยสดเฉิดฉายในวัย 45 ปี การแต่ง-
กายเรียบร้อยแต่หรูหรา เป็นระเบียบทุกกระเปียดนี้ว เปรียบเทียบกับ
มารดาของหล่อนแล้ว มารดาของหล่อนกลับกลายเป็นคุณป้าวัยห้าสิบ
ร่างอวบท่วมไปเลยทีเดียว

ทวีกับธาดรี บุตรชายของทั้งคู่ยืนห่างออกไปที่มุมห้องโถงด้าน
หนึ่ง ชายหนุ่มทั้งสองรูปร่างสูงใหญ่ แต่งกายหล่อเหลาตามสมัยนิยม
พวกเขาไม่ได้ใส่ใจใจคนอื่นๆ ในห้องนัก เพราะมัวแต่ชี้ชวนกันดูอะไรบาง
อย่างในโทรศัพท์เคลื่อนที่รุ่นล่าสุด ซึ่งทวีเป็นผู้เป็นพี่ชายเรียกให้อีกฝ่ายดู

หันกลับมามองข้างตน วิลาวัลย์เห็นมารดาของหล่อนนั่งนิ่ง ก้ม
หน้าไม่พูดไม่จากับใคร ส่วนพี่สาวคนงามอย่างดวงสุดาเพิ่งกลับออกมา
จากในครัว พร้อมด้วยแม่บ้านคนเก่าแก่ของศรีสรณที่ที่ประคองถาดใส่
เครื่องดื่มและของว่างตามมา

“ของว่างกับเครื่องดื่มมาแล้วค่ะ”

ดวงสุดาเดินนำแม่บ้านมาที่โต๊ะรับแขก รินน้ำชาให้มารดาเป็นคน
แรก จากนั้นจึงรินให้คุณโอฬารและคุณกนกอรเป็นลำดับถัดมา กระทั่ง
ครบถ้วนเรียบร้อย บรรดาญาติผู้ใหญ่ต่างขอบอกขอบใจพลางยิ้มให้
ดวงสุดาจึงหันไปเรียกลูกผู้น้องคือทวีกับธาดรีให้มารับเครื่องดื่มที่เคย
ขอเอาไว้

“ทวีป...ธาดรี กาแฟที่เราขอได้แล้วนะ”

ทั้งสองหนุ่มละจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ วิ่งมารับถ้วยกาแฟที่ดวงสุดา
รินให้ เสร็จสรรพก็ขอบอกคุณพลางยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ พลอยให้วิลาวัลย์ที่
เห็นรู้สึกเจ็บแปลบในอกอย่างไรบอกไม่ถูก

ไม่เคยเลยสักครั้งที่บรรดาญาติคนอื่นๆ จะยิ้มให้หล่อนเหมือนที่
ทำกับดวงสุดา แต่นั่นละ...อาจเพราะหล่อนเป็นหลานสาวคนโปรดของ

คุณปู่ก็เป็นได้ ท่านโปรดหล่อนจนพลอยไม่สนใจใคร เป็นเหตุให้ทุกคนในศรีสรณห์ไม่มีใครสนใจและชอบพอหล่อนนัก

กระทั่งดวงสุดาจัดวางของว่าง ซึ่งเป็นขนมหวานจำพวกทองหยิบทองหยอดที่โต๊ะรับแขก วิลาวรรณซึ่งยังไม่ได้เครื่องดื่มเหมือนคนอื่นๆ จึงหันไปหาพี่สาว ยกมือแล้วร้องถามถึงเครื่องดื่มของตน ทำเอาทุกคนที่อยู่โดยรอบหันมามองเป็นตาเดียว

บรรยาการรอบข้างอึดอัดขึ้นทันที วิลาวรรณอ่านความจากสายตาของศรีสรณห์แต่ละคนแล้วก็ได้แต่ห่อไหล่ เบือนหน้าหลบ ทุกสายตาที่มองมาแปลความได้หลากหลาย แต่โดยสรุป น่าจะให้ความรู้สึกว่าหล่อนไม่ได้เป็นคนที่ใครจะต้องให้ความสนใจ

กระนั้นพี่สาวของหล่อนก็ทำหน้าที่อย่างดีเยี่ยม หันไปรินน้ำชาใส่ถ้วย ตักน้ำตาลหนึ่งช้อนกับเกลืออีกหยิบมือ ผสมคนให้เข้ากันตามสูตรที่หล่อนชอบ ก่อนจะวางบนโต๊ะรับแขกตรงหน้า เสร็จสรรพก็กลับหลังหันเดินออกไปโดยไม่พูดอะไร ไม่ใส่ใจแม้กระทั่งคำขอบคุณที่หล่อนยังกล่าวไม่จบ

หญิงสาวเห็นเข้าก็ได้แต่ลอบถอนใจ หันไปจิบน้ำชาเสียวๆ บรรดาญาติคนอื่นที่เคยสนใจใคร่รู้ บัดนี้ต่างแยกย้ายจัดการเครื่องดื่มและของว่าง ส่วนดวงสุดาสั่งงานแม่บ้านให้เข้าไปจัดการงานภายในครัว ทั้งถาดน้ำชากาแฟให้อีกฝ่ายดูแลต่อที่โต๊ะไม้สลักลวดลาย อีกด้านหนึ่งของห้องโถง

กระทั่งทุกคนรับของว่างและเครื่องดื่มไปได้สักพัก เสียงเครื่องดนตรีคู่หูก็ดังขึ้นที่หน้าตึก แน่ชัดว่าทนายประจำตระกูลเดินทางมาถึงแล้ว

ดวงสุดาเป็นคนเดินออกไปต้อนรับ ทำหน้าที่ได้สมกับที่คุณย่าอบรมสั่งสอนมาแต่เล็ก กระทั่งกลับเข้ามาในตึก ชายวัยกลางคนร่างท้วมสวมสูทสีดำก็เดินตามเข้ามาด้วย

นายประจำตระกูลชื่อคุณสมเกียรติ เป็นชายวัยกลางคนร่างท้วมหน้าตาใจดี ตระกูลของเขาทำงานให้ตระกูลศรีสรนนท์มานานหลายชั่วคน นับเนื่องมาตั้งแต่ต้นสกุล แรกเริ่มเดิมทีก็เป็นเพียงนายหน้าหอของพระยาศรีสรนนท์ คอยออกหน้าทำงานแทนเจ้านาย จนต่อมาลูกหลานได้รับการศึกษา กลายเป็นนายความและอาชีพอื่นๆ อันทรงด้วยเกียรติยศศักดิ์ศรี บางส่วนก็คงอยู่รับใช้ตระกูลศรีสรนนท์เช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง

นอกจากนั้นคุณสมเกียรติยังเป็นบิดาของพลภัทร อาจารย์แพทย์หนุ่มประจำคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยชวร เพื่อนสนิทรุ่นเดียวกับวิลาวัณย์อีกด้วย ได้ข่าวว่าเวลานี้กำลังอยู่ระหว่างการเดินทางไปดูงานที่ประเทศอังกฤษ

“ต้องขอภัยทุกท่านด้วยครับ พอตีพิมพ์ติดธุระให้คำปรึกษาทางข้อกฎหมายกับลูกค้าคนสำคัญ เลื่อนไม่ได้ เลยต้องอยู่สะสางให้เรียบร้อยก่อน” คุณสมเกียรติหยุดยืนที่ข้างโถ้รับแขก ก้มหน้าค้อมตัวให้สมาชิกศรีสรนนท์ด้วยความรู้สึกผิด ทว่าทุกคนต่างพยักหน้าคลี่คลายใจ ทราบดีว่าภาระหน้าที่ของคุณสมเกียรตินั้นมากมายนัก

“พักให้หายเหนื่อยก่อนก็ได้ค่ะ เตียวดาไปเตรียมของว่างกับเครื่องดื่มมาให้” ดวงสุดาเชื้อเชิญ จากนั้นจึงแยกตัวไปจัดของว่างและเครื่องดื่ม ระหว่างที่คุณสมเกียรติหย่อนตัวลงนั่งที่โซฟา เริ่มทักทายปราศรัยกับคุณโอฬาร คุณกนกอร และคุณลำพา

กระทั่งหลานสาวคนโตของศรีสรนนท์จัดของว่างและเครื่องดื่มเรียบร้อยแล้วจึงยกมาให้

“คุณสมเกียรติรับเป็นน้ำชานะคะ คำแล้วกินกาแฟเดี๋ยวจะนอนไม่หลับ” ดวงสุดาวางถ้วยกระเบื้องที่ภายในมีชามะลิหอมกลิ่นลงตรงหน้าคุณสมเกียรติ

คำทักเรื่องกาแฟทำเอาลูกผู้น้องอย่างทวีปกับธาดรีที่กำลังจิบกาแฟ

แทบพ่นออกมาคืบ สร้างเสียงหัวเราะและรอยยิ้มให้แก่คนรอบข้าง แม้แต่
วิลาวัณย์ที่นั่งจิบชาอยู่ก็แอบยิ้มขึ้น แต่ไม่กล้าแสดงออกชัดเจนนัก เกรง
จะทำให้คนรอบข้างที่ไม่ชอบหล่อนพลอยกร่อย

ครั้นหมดช่วงของว่างและเครื่องดื่ม ดวงสุดาจึงดูแลให้แม่บ้านกับ
สาวใช้จัดเก็บทำความสะอาดถ้วยชามและสถานที่ จากนั้นการชี้แจงเรื่อง
พินัยกรรมจึงเริ่มขึ้น

พินัยกรรมที่คุณสมเกียรติอ่านมีอยู่สองฉบับ ฉบับหนึ่งเป็น
พินัยกรรมของคุณเดชา ศรีสรรนที อดีตประมุขของบ้าน ส่วนอีกฉบับ
เป็นของคุณสุดา ภรรยาของท่าน ทั้งสองฉบับล้วนเป็นพินัยกรรมอัน
เกี่ยวข้องเฉพาะสมาชิกศรีสรนที แยกจากพินัยกรรมที่คุณเดชาเขียน
ถึงเหล่าบริวาร ซึ่งอ่านไปก่อนหน้านี้มานานแล้ว

ทนายวัยกลางคนอธิบายและแจกแจงพินัยกรรมของคุณเดชาเป็น
ลำดับแรก ใจความว่า ที่ดินที่มีอยู่ให้แบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่ๆ คือ
ส่วนของคุณไพศาลกับคุณโอฬาร บุตรชายทั้งสองของท่าน คุณโอฬาร
ได้ที่ดินแถบชานเมืองไปเป็นกรรมสิทธิ์ แบ่งปันกับบุตรชายคือทวีปและ
ธาดรี ผู้สืบสกุลศรีสรนที

ส่วนคุณไพศาลได้รับมรดกเป็นที่ดินพร้อมตึกศรีสรนที ที่แม้จะ
มีขนาดย่อมกว่าที่ดินที่คุณโอฬารได้ แต่ก็นับเป็นที่ดินในเมือง ทว่าเมื่อ
คุณไพศาลเสียชีวิตไปนานแล้ว คุณเดชาจึงให้ที่ดินและตัวตึกศรีสรนที
ที่ทุกคนนั่งรวมตัวกันอยู่ในขณะนี้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของคุณลำเพากับ
วิลาวัณย์คนละครึ่ง

คุณสมเกียรติชี้แจงมาถึงตรงนี้ วิลาวัณย์ก็เริ่มมองเห็นความไม่
พอใจในแววตาของคุณโอฬารและภรรยา รวมไปถึงลูกพี่ลูกน้องอย่าง
ทวีปกับธาดรี เพราะผู้ใดแม้อีกฝ่ายจะได้ที่ดินจำนวนมากไปครอบครอง
แต่ที่ดินเหล่านั้นก็ล้วนเป็นที่ดินแถบชานเมือง มูลค่าเทียบไม่ได้เลยกับ
ที่ดินของบ้านศรีสรนที

ส่วนดวงสุดาที่ยังไม่มีชื่อหลุดออกมาจากพันธกรรมยังคงนั่ง หลับตาต่ำ ไม่สนใจใคร

ลำดับถัดมาคือเงินในบัญชีธนาคารรวมถึงทองคำ ของเหล่านั้น มีจำนวนเหมาะสมตามฐานะตระกูลขุนนางเก่า ที่ยึดถือการรับราชการ มาทุกยุคสมัย บางช่วงมีการลงทุนทำธุรกิจร่วมกับทางศักดาพิบูลย์บ้าง จึงทำให้เพิ่มพูนมั่งมี แม้ไม่ได้มากมายถึงขั้นมหาเศรษฐีอย่างเครือข่ายติ อีกฝั่งที่มุ่งเน้นการค้าขายจนร่ำรวยพันล้าน แต่ก็นับว่าโชคดีกว่าตระกูล ผู้ดีเก่าหลายๆ ตระกูลที่ต้องขายสมบัติเก่ากิน

“เงินฝากในบัญชีจำนวน 240 ล้านบาท ให้แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกจำนวน 160 ล้านบาท มอบแก่นายทวีปและนายชาติรี ศรีสรนนท์ ในฐานะผู้สืบสกุลศรีสรนนท์ คนละ 80 ล้านบาท อีกส่วน หนึ่งจำนวน 80 ล้านบาท มอบแก่นางสาววิลาวัณย์ ศรีสรนนท์ ในฐานะ ผู้ก่อคุณงามความดีและชื่อเสียงแก่วงศ์ตระกูล” คุณสมเกียรติอ่าน พันธกรรมพลาถกวาดสายตามอง

เห็นได้ชัดว่าข้อความที่ระบุในพันธกรรมของคุณเดชานำความไม่ พอใจมาให้หลายฝ่าย ทุกสายตาจากฝั่งคุณโอฬารมองวิลาวัณย์ด้วยความ ไม่พอใจอย่างปิดไม่มิด ส่วนมารดาของหล่อนก็เหลียวมองด้วยความ ลำบากใจ เหลือก็เพียงดวงสุดา พี่สาวของหล่อนเท่านั้นที่ยังคงหลับตาต่ำ ไม่สนใจใครเช่นเคย

“ในส่วนของทองคำแท่งและทองรูปพรรณ จำนวนรวม 180 บาท ให้แบ่งออกเป็นสองส่วนอย่างละเท่าๆ กัน มอบแก่นายโอฬาร ศรีสรนนท์ และบุตรชายทั้งสองหนึ่งส่วน อีกหนึ่งส่วนมอบแก่นางสาววิลาวัณย์ ศรีสรนนท์” กล่าวพลาถก็ปิดพันธกรรมฉบับที่หนึ่ง “จบแล้วครับ พันธกรรมของคุณเดชามีเท่านี้ครับ”

ทุกคนนิ่งกับสิ่งที่ได้ยิน ตกตะลึงกับการแบ่งส่นปันส่วนทรัพย์- สมบัติที่เลือกที่รักมักที่ชังของคุณเดชา แต่เหนืออื่นใดคือทุกคนต่างหัน

ไปจับจ้องดวงสุดาที่เฝ้าแต่หนึ่ง ซึ่งของหลานสาวคนโตไม่ปรากฏอยู่ใน
พินัยกรรมของคุณเดชาแม่เพียงคำเดียว

วิลาวัณย์รู้สึกเห็นใจพี่สาว หล่อนทราบดีว่าดวงสุดาไม่ใช่หลานคน
โปรดของคุณปู อย่างไรก็ตาม อีกฝ่ายก็ได้ชื่อว่าเป็นหลานสาวคนโตของ
ศรีสรณห์ ทั้งยังได้รับการอบรมสั่งสอนจากคุณย่ามาเป็นอย่างดี สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมดูแลคนในบ้าน ทั้งชำนาญงานบ้านงานเรือน การ
ต้อนรับแขกหรือไม่เคยขาดตกบกพร่อง อย่างน้อยคุณปูก็น่าจะเห็นใจ
พี่สาวของหล่อนในข้อนี้บ้าง

อย่างไรก็ดี ทันท้ที่วิลาวัณย์เตรียมออกปากค้านขณะที่คนอื่นพากัน
หนึ่งเสียง คุณสมเกียรติก็ซึ่งเปิดอ่านพินัยกรรมของคุณย่าเสียก่อน

“ฉบับที่สองนี้เป็นพินัยกรรมที่คุณสุดา ศรีสรณห์ ได้เขียนขึ้นนะ
ครับ มีข้อความดังนี้”

คุณสมเกียรติเริ่มแจกแจงรายละเอียดพินัยกรรมของคุณย่า แต่
เป็นที่ทราบกันดีว่าคุณสุดานั้นมีสมบัติติดตัวมาไม่มากนัก เนื่องจากท่าน
เป็นบุตรจากตระกูลขุนนางเก่าตระกูลหนึ่ง ฐานะทางครอบครัวอาจจะ
ด้อยกว่าคุณปู ครั้นแต่งงานออกเรือนก็ได้รับสมบัติเพียงหยิบมือเมื่อ
เทียบกับบรรดาพี่น้องที่เป็นผู้ชาย

ฉะนั้นสมบัติส่วนใหญ่ที่ท่านมี นอกจากของเดิมที่ติดตัวมาก็ล้วน
เป็นสิ่งที่ได้รับเพิ่มเติมภายหลังการแต่งงาน ทั้งจากการเก็บออมเมื่อได้
รับจากสามี และการเก็บดอกผลค่าเช่าจากสมบัติเก่าของท่าน

สมบัติของคุณสุดาเรียกได้ว่าเป็นสมบัติของฝ่ายหญิง สมาชิกฝ่าย
ชายไม่ได้มีส่วนร่วม ชุดเครื่องประดับภายในหีบถูกแบ่งปันปันส่วนให้แก่
สองสะใภ้และหลานสาวอย่างละเท่าๆ กัน ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่ชื่อของ
ดวงสุดาถูกกล่าวขึ้น ทำให้ผู้ที่หลบตาเริ่มมีรอยยิ้มขึ้นมาบ้าง

“บ้านพร้อมที่ดิน 80 ตารางวาที่จังหวัดสุโขทัย เงินในบัญชีธนาคาร
จำนวน 8 ล้านบาท และทองคำรูปพรรณจำนวน 18 บาท ทั้งหมดนี้

ข้าพเจ้าขอยกให้แก่นางสาวดวงสุตา ศรีสรนนท์ แต่เพียงผู้เดียว”

แม้สมบัติดังกล่าวจะตกแก่ดวงสุตาเพียงผู้เดียว ทว่าก็ไม่มีญาติฝ่ายคุณโอฬารคนใดแสดงท่าทีกระหายใคร่ได้หรือไม่พอใจแม้สักคน ตรงกันข้าม ทุกสายตาที่จับจ้องล้วนแล้วเต็มไปด้วยความสนใจแกมสงสาร เพราะที่ดินที่ทางคุณโอฬารและครอบครัวได้ไป แม้จะอยู่ชานเมือง แต่ก็ยังอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่ทรัพย์สินและทองคำที่ดวงสุตาได้รับมีเพียงหยิบมือ

“เอาละครับ มีใครจะคัดค้านพินัยกรรมของคุณเดชากับคุณสุตาตรงไหนบ้างไหมครับ” คุณสมเกียรติถาม ครั้นเห็นทุกคนนิ่งเงียบจึงหันไปมองที่ดวงสุตาราวจะถามย้ำ นัยน์ตาของหนาย้วยกลางคนปรากฏแววเห็นใจอย่างลึกซึ้ง

ดวงสุตาเห็นเข้าก็ยิ้มยินดี สีหน้าและแววตาบ่งบอกว่าไม่ได้ทุกข์ร้อนมากมายนัก รวากับเตรียมตัวเตรียมใจสำหรับเรื่องนี้มาเป็นอย่างดีแล้ว “พินัยกรรมที่คุณปู่และคุณย่าเขียนไว้เหมาะสมแล้วค่ะ ดิฉันไม่มีอะไรขัดข้อง”

เมื่อเห็นว่าไม่มีใครคัดค้านพินัยกรรมดังกล่าว คุณสมเกียรติจึงเก็บเอกสาร แล้วทิ้งท้ายว่าจะเร่งดำเนินการเรื่องทรัพย์สินทั้งหมด ทั้งของคุณเดชาและคุณสุตาที่เขียนระบุไว้ในพินัยกรรมอย่างรวดเร็วที่สุด ขอให้ทุกคนไม่ต้องเป็นกังวล

ภายหลังรับทราบพินัยกรรม สมาชิกศรีสรนนท์ทุกคนรวมถึง คุณสมเกียรติก็ร่วมรับประทานอาหารเย็น ที่ดวงสุตาดูแลให้แม่บ้านและสาวใช้จัดการ กระทั่งอิมหมี่พื้มนก็แยกย้ายกลับบ้าน เหลือเพียงดวงสุตาที่ต้องดูแลจัดการความเรียบร้อย ปล่อยให้วิลาวัณย์พามาตากลับบ้านก่อน

กระทั่งดวงสุตาลงมาถึงบ้านก็พบมารดาที่วิลาวัณย์นั่งรออยู่ที่

โซฟาในห้องนั่งเล่น

วิลาวัณย์กับมารดาสวมชุดนอนผ้าซาติน กำลังนั่งดูละครหลังข่าว ดวงสุตาจึงนั่งลงที่โซฟาเอียงกับมารดา วางกระเป๋าแล้วเริ่มบทสนทนา ขณะที่วิลาวัณย์ยังคงสนใจแต่ละคร

“คุณแม่คะ ดาได้ข่าวว่าเจ้าของตึกที่ให้คุณแม่เช่าทำร้านอาหาร มอญจะขึ้นราคาค่าเช่าใช้ใหม่คะ” ดวงสุตากล่าวขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ชวนให้สมาธิของวิลาวัณย์ที่จดจ่ออยู่กับหน้าจอโทรทัศน์เริ่มหันเห “เห็นว่าขึ้นเกือบเท่าตัวด้วย”

“ใช่” คุณล่ำเพากล่าวด้วยน้ำเสียงไม่สบายใจ แม้นัยน์ตาจะยังจับจ้องภาพในละคร “ถึงร้านอาหารมันจะทำกำไรกำไร แต่ถ้าเขาขึ้นค่าเช่าเกือบเท่าตัวขนาดนี้ แม่ก็คิดว่าคงสู้ไม่ไหว”

ว่าพลางก็ถอนใจพลาง หันมาคุยกับดวงสุตาอย่างจริงจัง

“นี่แม่มกิตัวจะเลิกทำร้านอาหารเสีย ยังไงลูกแม่มก็เรียนจบมีงานทำกันหมดแล้ว แม่เองทำงานมาก็พอมีเงินเก็บเงินใช้ ถ้าพนักงานร้านอาหารไปคงไม่ลำบาก”

“คุณแม่จะเลิกทำร้านอาหารแล้วหรือคะ” คราวนี้เป็นวิลาวัณย์ที่หันมาพูด ละครหลังข่าวในโทรทัศน์กลายเป็นสิ่งไม่น่าสนใจไปเสียแล้ว

“ก็คิดอย่างนั้นนะ” คุณล่ำเพาบอก “ช่วงนี้อะไรก็แพง ลงทุนไปถ้าได้ไม่คุ้มกับที่เสีย แม่มก็ไม่อยากทำ”

“แต่ร้านอาหารคุณแม่เป็นร้านอาหารมอญเจ้าเดียวในแถบนั้นเลย ถ้าต้องเลิกกิจการไป ดาว่าน่าเสียดาย” ดวงสุตาแย้งพลางให้เหตุผล “แล้วไหนจะพ่อครัวแม่ครัวกับคนงานที่เราจ้างไว้อีก ถ้าคุณแม่เลิกทำร้านอาหาร พวกเขาก็คงแย่นะคะ”

คุณล่ำเพาได้ฟังก็ถอนใจใหญ่ ให้เหตุผลบ้าง

“ไม่ใช่ว่าแม่จะไม่เสียดายหรอกนะยายดา แต่จะทำยังไงได้ละ ค่าเช่าตึกแพงขึ้นเกือบเท่าตัว ไหนจะค่าวัตถุดิบ เชื้อเพลิงที่แพงขึ้นอีก

ถ้าจะให้แม่ทำร้านอาหารต่อ แล้วต้องเก็บคนไว้ทั้งหมด แม่ก็คงต้องลดเงินเดือนพวกเขา เพราะจะให้แม่ลดคนก็ไม่ไหว ที่มีอยู่ตอนนี้ก็ทำกันแทบจะไม่ว่าง”

คุณลำเพาแจกแจงรายละเอียดให้ดวงสุดาฟัง ขณะที่วิลาวัณย์หยิบรีโมตกดปิดโทรทัศน์ เพื่อหันมาฟังการสนทนาเรื่องธุรกิจร้านอาหารของมารดาโดยไม่ให้เสียงอื่นรบกวน

“จะให้ลดคุณภาพวัตถุดิบเหมือนร้านอื่นแม่ก็ทำไม่ได้ แต่จะเพิ่มราคาอาหารก็คงขายยาก”

นับเป็นเรื่องยุ่งยากกว่านายที่เดียวสำหรับวิลาวัณย์ที่ไม่ค่อยได้เข้าไปช่วยงานมารดาที่ร้านอาหาร แต่นั่นละ...ชีวิตส่วนใหญ่ของหญิงสาวค่อนข้างสะดวกสบาย เพราะมีคุณปู่คอยดูแลเอาใจใส่ ไม่ต้องลำบากตรากตรำเหมือนมารดากับพี่สาว

จำได้ว่ามีอยู่หนึ่งทีหล่อนไปช่วยงานที่ร้านอาหารของมารดา เพราะดวงสุดาติดภารกิจต้องไปสอบ แต่พอเรื่องถึงหูคุณปู่เข้า ท่านก็เรียกมารดาของหล่อนไปตำหนิเสียยกใหญ่ แล้วกำชับว่าไม่ให้พาหล่อนไปทำงานเช่นนั้นอีก ขณะเดียวกันก็ยื่นข้อเสนอว่าจะดูแลค่าใช้จ่ายหรือค่าเล่าเรียนของหล่อนเอง

ส่วนงานที่ร้านอาหารนั้น คนที่ควรไปช่วยที่สุดก็คือดวงสุดา โดยท่านให้เหตุผลว่า นอกจากดวงสุดาจะเป็นบุตรสาวคนโตซึ่งมีหน้าที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงของครอบครัวแล้ว ก็ยังได้รับการถ่ายทอดงานบ้านงานเรือนจากคุณสุดาผู้เป็นย่าไปมาก ย่อมเป็นงานมากกว่าหล่อนที่ท่านหมายมั่นปั้นมือให้รับราชการ เป็นเจ้าคนนายคน

นับแต่นั้นวิลาวัณย์ก็แทบจะไม่ได้แตะต้องงานบ้านงานเรือนอีก หล่อนมุ่งแต่การเรียนและเข้าพบคุณปู่เพื่อฟังท่านอบรมสั่งสอน กระทั่งเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย ต้องพักอยู่ที่หอพัก ตอนนั้นเองหล่อนถึงได้เรียนรู้การช่วยเหลือตนเองอย่างจริงจัง

กระทั่งจบการศึกษา นอกจากจะได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต อันแสดงถึงความรู้ความสามารถที่ได้มาจากการบากบั่นเรียนรู้อุตสาหะก็ยังได้รับประสบการณ์การใช้ชีวิตและการทำอะไรด้วยตนเองระหว่างอยู่หอพักกับเพื่อนร่วมห้องอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับมารดาและดวงสุดาแล้ว หญิงสาวรู้สึกว่าการล่อนนิงเทียบไม่ได้สักกระพริบ

“ข้อนี้ดาวว่าไม่ยากหรอกค่ะคุณแม่” ดวงสุดากล่าวขึ้นหลังจากที่ทุกคนต่างนั่งเงียบ “ก็แค่ย้ายที่ตั้งร้านไปในที่ที่ราคาถูก เราก็น่าจะเก็บทั้งคน วัตถุดิบ แล้วก็ราคาอาหารเอาไว้ในสภาพเดิมได้”

“จะให้แม่ย้ายตึกหรือ” คุณลำเพาหันมาถามพลางขมวดคิ้ว “แต่จะย้ายไปไหนล่ะลูก ทำเลดีๆ ราคาก็แพงพอๆ กันทั้งนั้น แต่ถ้าจะย้ายไปตึกแถวที่ราคาถูกหน่อย ทำเลก็ไม่ดีเลย ต่อให้เรามีลูกค้าประจำเยอะแต่ทำเลที่ตั้งก็สำคัญนะ”

วิลาวัณย์พยักหน้าเห็นด้วยกับความคิดนั้น

“แต่ถ้าว่ามีทำเลเหมาะๆ ที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากมายให้เราย้ายเข้าไป”

“มีด้วยหรือ ที่ไหน” คุณลำเพาถามด้วยความสงสัย

“บ้านศรีสรนท์ยังว่างละคะ” ดวงสุดาบอกกับมารดา “พื้นที่กว้าง บรรยากาศดี ที่ตั้งเหมาะสม ไหนจะตัวตึกศรีสรนท์ที่ใหญ่พอจะขยายร้านอาหารของคุณแม่ได้อีกสองสามเท่า แค่งลงทุนปรับแต่งตัวอาคารและพื้นที่โดยรอบใหม่ ไม่ยากเกินความสามารถของดาหอรกค่ะ”

วิลาวัณย์ได้ยินดังนั้นก็นิ่งอึ้ง คาดไม่ถึงว่าพี่สาวจะจินตนาสมบัติของบรรพบุรุษมาทำอะไรเช่นนี้ บ้านศรีสรนท์เป็นเกียรติยศศักดิ์ศรี จะว่าไปก็คล้ายเป็นตัวแทนของคุณปู่ การที่ดวงสุดาคิดทำการอย่างนี้ก็เท่ากับไม่ไว้หน้าท่าน ไม่รู้ว่าเพราะโกรธเคืองขุนคุณปู่ที่ไม่ยอมมอบสมบัติให้หรือเปล่า จึงมีความคิดประหลาดๆ อย่างนี้ขึ้นมา

“ไม่ได้หรอก!” วิลาวรรณค้านเสียงแข็ง “บ้านนั้นเป็นบ้านของคุณปู่ คุณย่า ท่านให้ไว้เอาไว้ แล้วพี่ดาจะเอาไปทำร้านอาหารได้ยังไงกัน”

ดวงสุดาหันมามองหน้าหล่อนด้วยความงุนงง ครู่หนึ่งจึงถอนหายใจทำท่าระอา แล้วกล่าวด้วยน้ำเสียงเรียบเฉย

“อย่าลืมนึกว่าคุณแม่ก็มีส่วนในบ้านหลังนั้นเท่าๆ กับเธอ แล้วพี่ก็คิดว่าในสภาพ...”

ดวงสุดาพูดไม่ทันจบ วิลาวรรณก็พูดแทรก

“แต่บ้านหลังนั้นเป็นสมบัติตกทอดมาจากรุ่นเจ้าคุณทวด เป็นที่แห่งเกียรติยศศักดิ์ศรีของสกุลศรีสรนทร์!” วิลาวรรณไม่ลดละ ลูกขึ้นยืนเถียงคอบเป็นเอ็น “แล้วจะเอามาทำเป็นร้านอย่างนั้นได้ยังไง”

ดวงสุดาก็มองหน้าข่มใจ รอจนวิลาวรรณพูดจบจึงหันมากล่าวกับหล่อนด้วยเสียงเรียบเฉยเคร่งขรึม

“เธอจะบอกว่าอาชีพแม่ค้าขายอาหารที่คุณแม่เพียรทำเพื่อหาเงินมาส่งเสียเลี้ยงดูเราจนโตได้ขนาดนี้ไม่มีศักดิ์ศรีหรือ!” ว่าพลางก็ส่งเสียงเยาะในลำคอ สีหน้าท่าทางราวกับสมเพชหล่อนเต็มประดา “อ้อ...ฉันลืมนะ! เธอเรียนจบจนรับราชการได้ตามความต้องการของคุณปู่ก็เพราะเงินของศรีสรนทร์นี่ละ ฉันก็ไม่นำเอามาเปรียบเทียบกับอาชีพแม่ค้าที่คุณแม่กับฉันช่วยกันทำเลย”

“เปล่าล่ะ!” วิลาวรรณหน้าเสียปฏิเสธ พยายามหันไปแก้ตัวกับมารดา “วิไม่ได้หมายความว่าอย่างนั้นนะคะคุณแม่ วิแค่...”

หญิงสาวอ้าอึ้ง ไม่รู้ว่าควรจะอธิบายอย่างไรดี ทว่าดวงสุดาก็ต่อประโยคของหล่อนจนเสร็จสรรพด้วยคำตอบที่แม้จะตรงใจหล่อนอยู่บ้าง แต่ก็ไม่เคยคิดจะพูดออกมา

“หวงสมบัติ”

วิลาวรรณเฝ้มปาก นัยน์ตาเขม็งมองพี่สาวอย่างเอาเรื่อง ทว่าดวงสุดายังคงนิ่งสงบเหมือนสายน้ำไหลเอื่อยอย่างที่เป็นอยู่ ท่าทีอย่างนี้

ละที่ทำให้วิลาวัณย์ทั้งโกรธทั้งเกรง

แต่ก่อนที่สงครามภายในบ้านจะปะทุรุนแรงไปมากกว่าที่เป็น คุณ
ลำเพาก็ลุกขึ้นหย่าศึก

“พอกันทีทั้งสองคน” ว่าพลางก็มองบุตรสาวทั้งสองสลัดกันด้วย
สีหน้าไม่สู้พอใจ “เอาเป็นว่าแม่จะยังไม่ทำอะไรทั้งนั้น อีกตั้งสองเดือน
กว่าที่เขาจะขึ้นราคาค่าเช่า เดี่ยวเราค่อยมาพูดกันอีกที”

“ไม่ได้หรอกค่ะคุณแม่” ดวงสุตาชี้แจงด้วยสีหน้าท่าทางปกติ “ถ้า
จะทำเราก็ต้องวางแผน เรื่องปรับปรุงตัวอาคารสถานที่ ดาต้องปรึกษากับ
เพื่อนให้มาช่วยกันดู สองเดือนนี้ยังเร็วไปด้วยซ้ำกว่าทุกอย่างจะ
เรียบร้อย”

ว่าแล้วก็หันมองวิลาวัณย์ด้วยสีหน้าเรียบเฉย แววตาที่ปรากฏไม่
ได้บ่งบอกความสนใจไยดี “ดีไม่ดี ดาว่าคุณแม่อาจจะต้องขอเช่าอาคาร
ของเขาต่ออีกสักเดือนสองเดือน เพื่อให้ดา กับเพื่อนปรับแต่งตัวตึก
ศรีสรณห์ให้พร้อมก่อนย้ายเข้าไป”

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าทั้งหมดทั้งมวลคงเป็นเพราะดวงสุตาต้องการ
กลั่นแกล้งหล่อน สืบเนื่องจากเรื่องพินัยกรรมของคุณปู่ เห็นได้ชัดว่า
อีกฝ่ายคงคับแค้นใจอยู่ไม่น้อยที่ไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในบ้าน
ศรีสรณห์ แต่ก็นับว่าเป็นการดีที่ดวงสุตาเปิดฉากต่อสู้กับหล่อนซึ่งๆ
หน้า เพราะเมื่ออีกฝ่ายแรงมา หล่อนก็ยืนดีแรงกลับไปที่คน

“ไม่ได้!” วิลาวัณย์ตะคอก ทำเช่นทุกครั้งทีทะเลาะกับพี่สาวหรือ
หลานชายของคุณปู่ “ยังงี้วิกิมีส่วนในบ้านศรีสรณห์ วิไม่ยอม ส่วน
พี่ดา...ถ้าอยากทำก็ไปใช้ที่ใกล้เคียงที่คุณย่าให้พี่ดาโน่น”

วิลาวัณย์ต่อความไม่ลดละ ทว่าประโยคสุดท้ายดูเหมือนจะทำให้
ดวงสุตานิ่งงัน สีหน้าสลดลงจับพลัน ฝ่ายมารดาที่ตัวदनัยน์ดาเขียวบีด
มองมาที่หล่อนอย่างเอาเรื่อง

“ชักจะมากไปแล้วนะ...ยายวิ!” มารดาตำหนิเสียงแข็ง ทำเอา

วิลาวัณย์นั่งอึ้งได้สติ

เรื่องของคุณย่าเป็นสิ่งละเอียดอ่อนสำหรับดวงสุตาอย่างยิ่งยวด เพราะคุณย่าเป็นคนเดียวที่ยอมรับและเข้าใจดวงสุตาที่สุดในบรรดาญาติผู้ใหญ่ทั้งหมด

แม้เครือญาติคนอื่นๆ โดยเฉพาะคุณปู่จะไม่นิยมชมชอบดวงสุตานัก ในฐานะหลานสาวคนโตที่เกิดจากการผิดจารีตประเพณีของคุณไพศาลกับคุณลำเพา ทว่าเมื่อลืมหืมตาโลกก็มีคุณย่าที่รักและเอ็นดูท่ามกลางความไม่พอใจของคนในคริสชนนห์ ท่านรักของท่านถึงขั้นนำชื่อตนมาตั้งให้หลานสาวคนโตว่า ‘ดวงสุตา’ อันหมายถึง บุตรสาวผู้เป็นที่รัก

ฉะนั้นการที่วิลาวัณย์หยิบเรื่องของคุณย่าและสมบัติจำนวนน้อยนิดมาเห็บแถมในทางดูแคลน จึงเป็นเหตุให้ดวงสุตานั่งอึ้ง นัยน์ตาสลดทั้งมารดาก็หันมาตำหนิหล่อนด้วยน้ำเสียงและแววตาเอาเรื่อง

อย่างไรก็ตาม ความเห็นใจของวิลาวัณย์ที่มีต่อพี่สาวไม่ได้จริง เพราะทันทีที่ดวงสุตาหันไปกล่าวกับมารดาเรื่องบ้านคริสชนนห์อีกครั้ง อารมณ์โมโหที่มอดไปก่อนหน้านี้ก็พลุ่งพล่านอีกหน

“ถ้าอย่างนั้น...ตึกแค่ครึ่งหลังก็พอคะคุณแม่” ดวงสุตาหันไปกล่าวกับมารดาด้วยสีหน้าและน้ำเสียงเรียบเฉยอย่างเคย ไม่แยแสน้องสาวที่กำลังยืนนั่งอึ้งเจ็บใจ “แค่ครึ่งเดียวของตึกคริสชนนห์ก็ใหญ่กว่าตึกที่คุณแม่เช่าเขาอยู่แล้ว”

“ไม่!” วิลาวัณย์ตะคอกเสียงดัง กลับหลังหันแล้วกระแทกเท้าเดินขึ้นชั้นบนของบ้าน ทว่าระหว่างบันไดทางขึ้น เสียงเรียบเฉยทว่าแฝงความท้าทายก็ดังลอยตามขึ้นมา

“ฉันจะทำ!”

วิลาวัณย์ชะงักเท้า เหลียวกลับไปมองก็เห็นพี่สาวยืนอยู่ข้างมารดา ดวงหน้างามแฝงความเลียดเย็นส่องมองไปทางอื่น นึกแล้วก็เจ็บใจจนพลอ

ขบปากเม้มแน่น แต่เมื่อไม่เห็นประโยชน์ในการต่อล้อต่อเถียง หญิงสาว
จึงหันกลับ กระแทกเท้าเดินต่อไป

4

กรุงเทพมหานคร, ปัจจุบัน

ภายหลังสงบใจ คิดไตร่ตรองเหตุผลเป็นที่เรียบร้อย วิลาวัลย์
ก็พบว่า เป็นจริงอย่างที่ดวงสุดาเคยว่าเอาไว้ มารดาเลี้ยงดูพี่สาวและหล่อน
มาได้จนถึงทุกวันนี้ก็เพราะกิจการร้านอาหารมอญที่ท่านค่อยๆ ก่อร่าง
สร้างตัวภายหลังการจากไปของบิดา

มาถึงตอนนี้ถ้ามารดาจะต้องปิดกิจการลง ผลกระทบนั้นคงไม่ได้
เกิดขึ้นกับหล่อนและพี่สาว เพราะต่างคนต่างก็เรียนจบมีงานทำ ทว่า
มารดาและผู้คนที่อยู่เคียงคู่ร้านอาหารซึ่งเปิดมากกว่า 20 ปี คงหลีกเลี่ยง
ไม่ได้ อย่างน้อยก็สภาพจิตใจและความผูกพันที่มีต่อกันมาเนิ่นนาน
วิลาวัลย์ยังจำได้ดี พ่อครัวแม่ครัวบางคนก็อยู่กันมานับตั้งแต่มารดาของ
หล่อนเริ่มกิจการ ไม่ยอมออกไปไหน เรียกว่าอยู่ด้วยใจโดยแท้ แม้จะมี
ที่ทางที่ดีกว่ามาติดต่อ

อย่างไรก็ตาม ตลอดหนึ่งสัปดาห์นับจากวันที่มีปากเสียงกับพี่สาว
ดวงสุดาก็ถือวิสาสะติดต่อเรื่องที่ดินและตึกศรีสรนทน์กับคุณสมเกียรติ
ทั้งยังพาผองเพื่อนสถาปนิก วิศวกร และมัณฑนากรมาดูสถานที่ ทำที่
เพิกเฉยที่ดูเหมือนตั้งใจจะยั่วโทะย่งทำให้วิลาวัลย์ทั้งโมโหทั้งเจ็บใจ
จะเอาเรื่องเอาความก็ทำได้ไม่ถนัด เพราะเป็นพี่เป็นน้องกัน สิ่งที่พี่สาว
ทำก็ทำเพื่อกิจการของมารดา ครั้นเอาไปบนกับมารดาเพื่อว่าท่านจะช่วยได้
ท่านกลับลั้งเล ทำที่เกรงใจลูกสาวคนโตอยู่

ท้ายที่สุดเมื่อทำอะไรไม่ได้ วิลาวัณย์จึงพยายามไม่สนใจและไม่พูดคุยกับพี่สาว แต่ด้วยนิสัยเถรตรงไม่ต่างกับบิดา ทั้งยังได้ความโง่เงาเจ้าอารมณ์มาจากคุณปู่และมารดา วิลาวัณย์จึงต้องหาคนมาพูดคุยเพื่อระบายความอัดอั้น ดังนั้นปัญหาทุกอย่างจึงถูกโยนลงที่เพื่อนสนิทของหล่อนทันที

แม้จะอยู่ไกลถึงอังกฤษ เพราะอยู่ระหว่างการเดินทางไปดูงาน กระนั้นพลภัทร บุตรชายของทนายสมเกียรติก็ยังต้องคอยอ่านและตอบอีเมลที่วิลาวัณย์พิมพ์ระบายแล้วเพียรส่งไปเสมอ ทว่าหญิงสาวยังไม่พอใจ ฝ่ายอกระทั่งพลภัทรเดินทางกลับมา เป็นวันที่มหาวิทยาลัยชวรจัดกิจกรรมวันส่งเสริมวัฒนธรรมไทยพоди หล่อนจึงเรียกตัวเขามาพูดคุยกันอีกที

“ไม่รู้หรือยังไงว่าวีรอนใจ” เป็นคำแรกที่วิลาวัณย์กล่าวเมื่อพบหน้ากันในช่วงหัวค่ำในงานส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของมหาวิทยาลัย “ได้ยินว่ากลับมาตั้งแต่เช้า แต่ทำอะไร...กว่าจะมาเจอวิได้ รอจนท่านอธิการบดีกล่าวเปิดงานกลางคืนจบ”

หล่อนว่าพลางแยกตัวออกจากหอประชุม ที่ภายในมีการจัดนิทรรศการเอ็กเกริก ขณะที่อาจารย์แพทย์หนุ่มที่เพิ่งมาถึงได้แต่เกาหัวแกรกๆ เดินตามอีกฝ่ายออกไปตามทางเท้าไต่ร่มทรงบาดาล ตามรายทางมีคบไฟปักให้แสงสว่าง

ในงานส่งเสริมวัฒนธรรมไทย มีการกำหนดให้ผู้ร่วมงานแต่งกายอย่างไทยโดยไม่จำกัดยุคสมัย พลภัทรจึงแต่งกายด้วยชุดไทยพระราชทาน นุ่งโจงกระเบน คาดเข็มขัด และเกี้ยวผ้าที่เอว ถูงเท้าขาวที่สวมยาวเลยเข้าเข้ากับรองเท้าหนังสีดำขัดมัน

ส่วนวิลาวัณย์งามเด่นในชุดไทยหม่มสไบเฉียงอย่างสตรีผู้ดีสมัยอยุธยา ผิดแต่ดวงหน้านางนั้นนูนตุง นัยน์ตาคมโตคอยค้อนมองเขาราวจะบอกถึงความไม่สบอารมณ์ ที่แม้เสียงดนตรีไทยผสานวงออร์เคสตรา

ภายในงานก็ไม่ได้ช่วยให้ผ่อนคลาย

“อารมณ์ร้อนเหมือนเดิมเลยนะ” อาจารย์แพทย์หนุ่มกระเซ้าพลาง ยิ้มรีน รู้ดีว่าแม้วิลาวัลย์จะเป็นคนเจ้าอารมณ์ แต่ลงไม้ใช้มือที่ปากอก ปักใจแข็ง หล่อนก็เป็นคนที่น่ารักน่าเอ็นดูอยู่ นอกจากจะโกรธง่ายหายเร็ว แล้ว ก็ยังมีอารมณ์ขันเป็นทีหนึ่ง “ไม่ต้องเห็นใจพี่นะ พี่ทกลับมาก็เหนื่อย มากแล้ว อยากพักผ่อน อีกอย่าง คุณพ่อก็ไม่ค่อยสบาย พี่ก็ต้องดูแล ท่าน”

ได้ยินคำชี้แจงของเพื่อน อาจารย์สาวสวมชุดไทยนุ่งผ้าเขียนลาย ทอง ห่มสไบแพรจับจีบสีเหลืองจำปาก็หันมามองพลางขมวดคิ้ว

“อ้าว...คุณลุงเป็นอะไรไป สัปดาห์ก่อนที่มาอ่านพินัยกรรมก็ยังดี อยู่” ท่าที่ขีตข้องของหญิงสาวเปลี่ยนไปกลายเป็นห่วง อาจารย์แพทย์หนุ่ม เห็นดังนั้นก็อมยิ้ม

“งานเยอะ แล้วก็โหมงานหนัก” พลภัทรกล่าว “ตอนนี้ท่านก็อายุ มากแล้ว โหมทำงานเหมือนสมัยหนุ่มๆ เลยพลอยแยะ แต่ได้กินยา พักผ่อนก็ดีขึ้นมา”

วิลาวัลย์ฟังแล้วก็พยักหน้าถอนใจโล่งอก ขณะที่อาจารย์แพทย์ หนุ่มพาหล่อนมาหยุดนั่งที่ม้านั่งเหล็กดัดริมทางเท้าใต้ร่มทรงบาตาล ช่างๆ มีคบได้ให้ความสว่างและโล่งในยามเย็นในเวลาเดียวกัน

“เออละ...เข้าเรื่องของเรามากว่า เรื่องที่วิวอยากคุยนักหนา เรื่องของ คุณดาใช่ไหม” พลภัทรหันไปถามหญิงสาวที่นั่งข้างๆ ภายหลังจากนิสิต สวมชุดไทยกลุ่มหนึ่งเดินผ่านเขากับหล่อนไป

วิลาวัลย์มองรอบๆ อยู่ครู่หนึ่ง เห็นว่าไม่มีใครเดินผ่านไปผ่านมา แล้วจึงตอบพลางถอนใจเหนื่อยอ่อน

“ก็อย่างที่เขียนอีเมลส่งให้พี่ท่านนั่นแหละ วิเมื่อ...เมื่อที่จะต้อง ทะเลาะกับพี่ดาซ้ำซาก แล้วดูพี่ดาเถอะ ทำตัวอย่างกับเป็นเจ้าข้าเจ้าของ บ้านศรีสรนท้อย่างนั้น”

“วิ...” อาจารย์แพทย์หนุ่มพยายามปรามเมื่อวิลาวัณย์กล่าวอย่างใส่อารมณ์

“ก็หรือไม่จริง!” หล่อนสวนกลับ ยืนปากอย่างงำอน “ของตัวเองหรือก็ไม่ใช่”

พลภทรได้ฟังก็ลอบถอนใจ เห็นได้ชัดว่าวิลาวัณย์คงไม่ยอมรามือเรื่องของดวงสุตา

โดยส่วนตัวเขารู้จักคนในครอบครัวศรีสรนนท์เป็นอย่างดี เพราะสมัยเด็กๆ เคยติดสอยห้อยตามบิดามาที่บ้านศรีสรนนท์อยู่บ่อยครั้ง วิลาวัณย์ ทวีป และชาติรี เหล่านี้ล้วนเป็นเพื่อนและพี่ๆ ที่เล่นหัวกันมาตั้งแต่เล็ก แม้ดวงสุตาที่พลภทรไม่ค่อยคุ้นชินนักในเวลานั้น เขาก็เข้าใจหล่อน

ตั้งแต่จำความได้พลภทรไม่เคยเห็นดวงสุตาออกมาเล่นสนุกกับน้องๆ ชีวิตของหล่อนขลุกอยู่แต่ในบ้าน ในครัว หรือในสวนหลังบ้านกับคุณสุตาผู้เป็นย่า เด็กชายจะเจอหล่อนบ้างก็ตอนที่หล่อนยกของว่างมาให้ห้องๆ รวมถึงเขาที่เล่นกันอยู่ พร้อมกันนั้นก็คอยดูแลให้แต่ละคนล้างไม้ล้างมือให้สะอาด ก่อนรับประทานของว่าง ตามคำสั่งและการอบรมของคุณสุตา

ดวงสุตาอายุมากกว่าพลภทรประมาณห้าปี เรียกได้ว่าเป็นพี่ใหญ่ของตระกูลในชั้นหลาน แต่แรกเขาค่อนข้างเกรงและกลัวหล่อนอยู่ เพราะบุคลิกนิ่งเฉย เงียบขรึม ท่าทางดูเป็นผู้ใหญ่ กระทั่งวันหนึ่งเมื่อเขาในวัยสิบขวบได้หลบเร้นจากการชำระความของคุณเดชาที่กระทำต่อหลานทั้งสาม คือวิลาวัณย์ ทวีป และชาติรี เรื่องการด่าทอพูดจาหยาบคาย เด็กชายพลภทรซึ่งไม่เกี่ยวข้องจึงแยกตัวไปนั่งเล่นในสวนหลังบ้านตามคำสั่งของผู้ใหญ่

เขาพบดวงสุตากำลังทำอะไรบางอย่างอยู่ใต้ร่มไม้ในสวนหลังบ้าน หล่อนนั่งบนเสื่อที่ปูไว้ใต้ต้นไม้ใหญ่ รอบตัวมีอุปกรณ์หลากหลายให้หยิบ

ใช้อย่างสะดวกมือ พลัทรลองเดินเข้าไปดูให้ใกล้อีกหน่อยก็เห็นหล่อนกำลังแกะสลักมะปราง ทว่าหล่อนคงรู้ตัวจึงชะงักปลายมีดที่กำลังกดลงบนเนื้อมะปรางปอกเปลือก แล้วหันมามอง

‘อ้าว...พี่ท’ เด็กสาวรุ่นพี่ยิ้มให้ เป็นรอยยิ้มที่เขาเคยเห็นบ้างในเวลาที่หล่อนอยู่กับคุณสุดาหรืออยู่ตามลำพัง แต่ไม่บ่อยนักที่จะพบรอยยิ้มนี้เมื่ออยู่ต่อหน้าคุณเดชาและบรรดาหลานคนอื่นๆ โดยเฉพาะวิลาวัณย์

‘หนีมาจากในบ้านหรือ มานั่งก่อนสิ’

หล่อนทักราวกับรู้เห็นเหตุการณ์มาก่อนหน้า พร้อมกันนั้นก็วางมะปรางและมีดแกะสลักลงในจานแก้ว จัดแจงขยับข้าวของเครื่องใช้บนโต๊ะ เตรียมพื้นที่ให้เขานั่ง

ทว่าเด็กชายกลับนั่งบนพื้นหน้านอกเสื่อแทน เพราะเกรงว่าจะเป็นการไม่สมควรและจะถูกตำหนิ แต่เมื่อเด็กสาวรุ่นพี่เห็นเข้าก็อมยิ้มเรียกให้เขาขึ้นไปนั่งบนเสื่อด้วยกัน

‘ดูสิ พี่อุตส่าห์จัดที่นั่งให้ พี่ก็ดันไปนั่งนอกเสื่อซะนี่’ วาฬางหัวเราะคิก ขึ้นมานั่งบนเสื่อ เสื่อกางเกงจะได้ไม่เปื้อน’

เสียงหัวเราะของดวงสุดาทำให้ความคิดและทัศนคติของพลัทรเปลี่ยนไป เด็กสาวรุ่นพี่ไม่ได้เป็นคนน่าเกรงขามจนน่ากลัวอย่างที่คิด รอยยิ้มและเสียงหัวเราะเมื่อครูเป็นคำตอบ แล้วฉับพลันความรู้สึกทั้งเกรงและกลัวก็แปรเปลี่ยนเป็นความรู้สึกเคอะเขิน จะลุกนั่งยืนเดินแขนขา ก็เกร็งก้าง กระทั่งนั่งลงบนเสื่อข้างๆ อ่างแก้วเจียรระโนใส่น้ำสะอาดสองใบ ซึ่งคั่นระหว่างเขากับดวงสุดา เด็กสาวรุ่นพี่ก็กล่าวพลางก้มหน้าหยิบมะปรางมาแกะสลักต่อ

‘ได้ยินว่าข้างในมีเรื่องกัน ทวีปกับชาตรีทะเลาะกับยายวิไช้ไหม’

พูดถึงการทะเลาะวิวาท เด็กชายพลัทรก็ได้แต่ถอนใจ จะว่าไปแล้ววิลาวัณย์ก็ไม่ค่อยจะถูกกับทวีปและชาตรีนัก สาเหตุก็เนื่องมาจาก

คุณเดชามักให้ท้ายหลานสาว จนเหล้าหลานชายไม่ชอบใจ แต่ถึงอย่างนั้นเมื่อมีโอกาสเล่นด้วยกัน ทั้งสามคนรวมถึงเขาก็มักหลงลืมความบาดเจ็บมา แล้วเล่นกันอย่างสนุกสนานตามประสาเด็ก

แต่นั้นละ พอวิลาวัณย์พบว่าหล่อนกำลังจะแพ้หรือเสียเปรียบในการเล่น เด็กหญิงก็มักโวยวาย ตำหนิตติเตียนผู้เล่นคนอื่นๆ ไม่เว้นแม้กระทั่งเขา พลภักเธอเองไม่ค่อยมีปัญหา เพราะทราบดีว่าเขาเป็นเพียงแค่นุตรชายของนายประจำตระกูล แม้บรรดาผู้ใหญ่ในศรีสรนท์จะเอ็นดูรักใคร่เหมือนลูกหลาน อนุญาตให้เรียกหลานๆ ในรุ่นใกล้เคียงกันอย่างเป็นกันเอง กระนั้นบิดาก็ยังสอนให้เขารู้จักระวังตน เขาจึงเลือกเงียบและยอมในบางเรื่องถ้าต้องมีปัญหาเกี่ยวกับหลานๆ ของศรีสรนท์

แต่ถ้าไม่ไหวจริงๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกรณีของหลานสาวคนโปรด พลภักก็เลือกที่จะเดินออกมาเสีย ให้วิลาวัณย์หัวฟัดหัวเหวี่ยงแต่เพียงลำพัง กระทั่งสงบอารมณ์ลงได้ ก็เป็นหล่อนนั่นเองที่จะเดินเข้ามาขอร้องคืนดี แม้จะด้วยวิธีการที่ยังคงรักษาภาพพจน์ให้เขารู้ว่า...

‘ฉันรู้สึกผิดนะ แต่ฉันจะไม่วันพุดคำขอโทษ เธอต่างหากต้องให้อภัยและมาเล่นกับฉันเหมือนเดิม’

ใช่...นั่นคือในกรณีของเขา ซึ่งเขาก็น่าจะให้อภัยและกลับไปเล่นกับหล่อนดังเดิม ทว่าทวีปกับธাত্রีไม่ใช่ เพราะทั้งสองถือว่าเป็นหลานคุณเดชาเหมือนกัน ทั้งยังมีบิดาอย่างคุณโอรสคอยพร่ำบอกเสมอว่าอย่าได้ยอมอ่อนข้อให้วิลาวัณย์ เพราะทั้งสองเป็นหลานผู้ชาย ซึ่งจะสืบทอดสกุลศรีสรนท์

‘ที่จริง...’ เด็กชายพลภักอีกอัก แต่แล้วก็เล่าความจริงตามที่ทราบ ‘วิเชาชวนสองคนนั้นทะเลาะก่อนครับ ทวีปกับธাত্রีเลยดำเข้าให้ พอวิไม่พอใจก็เลยไปฟ้องคุณท่าน’

ดวงสุดาฟังแล้วก็ถอนใจใหญ่ ตั้งท่าจะพุด แต่แล้วก็นิ่งเสีย กลางคันราวกับเพ็งนึกอะไรออก

พลภัทรเฝ้ามอง ตั้งใจฟังว่าหล่อนจะกล่าวสิ่งใดต่อ แต่ก็เปล่า เด็กสาวรุ่นพี่กลับก้มหน้าบรรจงแกะสลักมะปรางเหมือนไม้แกะแท่งกลางบรรยากาศเงียบสงบในสวน มีสายลมพัดแผ่วเคล้าเสียงเจื้อยแจ้วของบรรดานกน้อยที่บินไล่หยอกล้อกันเหนือสวนหย่อมสมุนไพรอีกฟาก

ปกติพลภัทรชอบบรรยากาศแบบนี้สัก สุขสงบ เหมาะแก่การอ่านหนังสือหรือนอนเล่น ผิดแต่เมื่อต้องมานั่งอยู่ข้างๆ ดวงสุดา หลานสาวคนโตของศรีสรณห์ที่เขาย่าเกรง เด็กชายจึงรู้สึกว่บรรยากาศที่เขาเคยชื่นชอบดูจะชวนให้อึดอัดเสียมากกว่า ยิ่งในเวลาทีหล่อนเหมือนมีบางอย่างเก็บงำไว้เพียงลำพัง

ท้ายที่สุด เพื่อทำลายบรรยากาศที่ชวนอึดอัด พลภัทรจึงเอ่ยปากชวนดวงสุดาพูดคุยตามประสาเด็ก

‘คุณตาทำอะไรอยู่หรือครับ’ เด็กชายถามทั้งทีเขาเห็นอยู่ อดคิดไม่ได้ว่าหล่อนจะตำหนิเขาหรือเปล่าที่ถามไร้สาระ แต่ก็เปล่าเลย หล่อนกลับยิ้มให้ ชี้แจงโดยไม่ได้นึกรำคาญอย่างทีหวั่นกลัว

‘แกะมะปรางริ้วจ๊ะ’ ดวงสุดาบอกขณะที่มือยังคงบรรจงแกะมะปรางจนได้ริ้วลายเกลียวทั้งลูก เรียบร้อยก็ผ่าแยกเนื้อผลให้เป็นลักษณะคล้ายกลีบดอกทิวลิป คิวานเม็ดข้างในออกอย่างเบามือ ‘คุณย่าสอนพี่แล้วให้ลองทำ ลองชิมดูไหม...พี่ให้ แต่ยังไม่ได้ชุบน้ำเชื่อมหรอกนะ’

หล่อนล้างมะปรางริ้วติดซั้วในน้ำเรียบร้อยจึงยื่นให้เขา

พลภัทรไหว่ขอบคุณ รับมาดูก็เห็นว่าคุ้นเคยดี เพราะมีโอกาสดัลองลิ้มชิมรสอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากบิดาเป็นที่ไว้วางใจของท่านผู้ใหญ่ ท่านจึงมักได้ของขวัญหรือของฝากติดมือกลับบ้านอยู่เสมอ หนึ่งในของฝากที่เด็กชายพลภัทรชอบนักหนาก็คือมะปรางริ้วฝีมือคุณสุดา เป็นมะปรางทีแกะสลักริ้วลายงดงาม ชุบน้ำเชื่อมแล้วจัดลงโถแก้วรสหวานกลมกล่อมทั้งหอมกลิ่นมะลิ

บิดาของเขาเคยเล่าให้ฟังว่า ถึงฤดูมะพร้าวให้ผล คุณสุดาจะต้อง เกณฑ์คนมาช่วยทำมะพร้าวเป็นของว่างประจำบ้านศรีสรนทร์เสมอ พอ ทำมากเข้า คนในบ้านกินไม่ทันก็ใช้เป็นของฝากคนในตระกูลบ้าง ให้เครือญาติทางคักดาพิบูลย์บ้าง ตัวบิดาของพลภัทรเองก็พลอยมีลาภปากไปด้วย

‘ตายจริง!’

เสียงร้องของดวงสุดาทำให้พลภัทรที่กำลังชื่นชมมะพร้าวละลาย กลืนวุ้นไปมอง เห็นปลายนิ้วของเด็กสาวรุ่นพี่มีบาดแผล เลือดหยดไหล มีดเกาะสลักตกหล่นข้างแพรรูปนาค เด็กชายจึงหันไปทางสวนสมุนไพร รับประทานมะพร้าว แล้ววิ่งรี่ไปเก็บอะโรบางอย่างจากในสวนนั้น

พลภัทรไปไม่นานก็กลับมาพร้อมใบว่านหางจระเข้ที่ถูกรักหักออกมา ขนาดประมาณสองข้อนิ้วมือ

เขานั่งลงข้างๆ หญิงสาวแล้วขออนุญาตดวงสุดาดูบาดแผล เห็นว่าไม่ได้ลึกมากจึงหันไปฉวยอ่างแก้วใส่น้ำเอามาล้างมือให้เด็กสาวรุ่นพี่ จนแผลสะอาด แต่เมื่อเลือดยังไม่หยุดไหลก็เอาวานหางจระเข้ที่เด็ดมามาล้าง ฉีกเบะแล้วเอาส่วนเนื้อวุ้นประคบลงบาดแผลที่ปลายนิ้วอย่างเบามือ

ท่าทีของเด็กชายคล่องแคล่ว ไม่ได้หวาดกลัวเลือดหรือบาดแผล เก่งกาจอาจหาญเสียจนดวงสุดาออกปากชม

‘พี่หน่อกำลัง คล่องอย่างนี้พี่ว่าน่าจะเป็นหมอ’

อาจารย์แพทย์หนุ่มไม่เคยลืมคำชมนั้น แม้เวลาจะล่วงเลยมานานถึง 17 ปี เพราะสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เขาเลือกเรียนคณะแพทยศาสตร์ก็เพราะคำชมและรอยยิ้มสดใสของดวงสุดา อีกทั้งการได้รู้จักแง่มุมหนึ่งซึ่งถูกปิดกั้นจากการพบเห็นของคนทั่วไป จึงทำให้เขาไม่เห็นด้วยนักที่วิลาวัณย์จะตั้งแง่โดยไม่มองถึงเหตุผลแท้จริงของอีกฝ่าย

“พี่ว่าที่คุณดาเธอไม่พอใจแล้วพยายายัโมโหวิกิเพราะคำพูดของวิ

นั่นละ” อาจารย์แพทย์หนุ่มชี้แจงไปตามที่คิดเห็น ทว่าวิลาวัณย์ซึ่งได้ฟัง กลับผุดลุกจากเก้าอี้เหลืกตัดต มีอสงข้างเท้าเอว นัยน์ตาคมโตเชม็งมอง เขาจนดวงหน้างามมึงทึง

“พีทนี่ดีแต่เข้าข้างพีดา ที่พีดากระทบกระเทียบวิละก็ไม่เห็นจะพูด ถึง” หญิงสาวกระแง้ากระงอด กอดอกเชิดหน้าหนี

พลภัทรได้แต่ส่ายหน้า พยายามเอาน้ำเย็นเข้าลูบ

“พีทว่าวิทำใจเย็นๆ แล้วมองเหตุผลจริงๆ ของคุณตาเธอก่อน ดีกว่าไหม” อาจารย์แพทย์หนุ่มปรับน้ำเสียงและท่าที ทว่าดูเหมือน วิลาวัณย์จะร้อนกว่าที่เขาคิดเอาไว้มาก

“นี่เรียกว่าพิทมาคุณะ ไม่ใช่ให้มาซ้ำเติม” หล่อนเอ็ด แม่ไม่กล้า แสดงออกอย่างเต็มที่เพราะเกรงใจ แต่พลภัทรเดาออกว่าเวลานี้วิลาวัณย์ ไม่พอใจเขาจริงๆ “แล้วเรื่องเหตุผลนั้นวิกิเข้าใจดี วิกิได้ไกรธจนหนูนก ตาบอด แต่ที่วิกิไม่ชอบใจก็คือวิธีการของพีดาต่างหาก โอ้ย! คุณกับพีท แทนที่จะรู้เรื่อง กลายเป็นมาทำให้อารมณ์เสีย เราหรืออุตสำหรับกลับจาก อังกฤษ ดูเถอะ...มาแล้วก็ได้ตั้งใจ”

ว่าแล้วก็เดินหนี ครั้นพลภัทรลุกยืนเตรียมเดินตาม หล่อนก็กลับ หลังหันมาตวาดแหวพร้อมส่งค้อนปะหลับปะเหลือก

“ไม่ต้องตามมาเลย ร้าคาญ!”

อาจารย์แพทย์หนุ่มนั่งงั้น แต่ก็พยักหน้ายอมรับโดยดุษณี ระหว่าง นั้นก็มองหญิงสาวสวมชุดไทยก้าวฉับจากไปจนชายสไปปลิวอ่อนด้วยรอย- ยิ้มขบขัน กระทั่งแผ่นหลังของหล่อนลับหายไปหลังต้นทรงบาดาลใหญ่ อาจารย์แพทย์หนุ่มจึงค่อยๆ ติดตามไปที่หลัง

วิลาวัณย์นึกเคืองพลภัทรนัก อุตสำหรับระบายความคับข้องใจ
ข้ามทวีปไปทางอีเมล เพื่อบอกเล่าเรื่องราวปัญหาที่กำลังรุมเร้า แต่ดูเถอะ เขากลับเข้าข้างแต่ดวงสุดา

แต่ก็นั่นละ...ใครจะไปดีเท่าดวงสุดา...ผู้เป็นสุตรักสุตบุชาของอีกฝ่ายได้

นับแต่เด็กจนโต หล่อนรู้จักสนิทสนมและเฝ้ามองพฤติกรรมของ พลภักธมาโดยตลอด เขาเสมือนเพื่อนรักและญาติสนิทที่หล่อนวางใจ แม้ทวีปกับชาติรีผู้เป็นลูกพี่ลูกน้องใกล้ชิดทางสายเลือดก็ไม่อาจเทียบ ฉะนั้นจึงไม่ใช่เรื่องยากที่จะล่วงรู้ว่าอีกฝ่ายคิดอย่างไรกับดวงสุดากันแน่

แม่ในวัยเด็ก...วัยรุ่น สิ่งที่พลภักธแสดงออกมาจะเป็นเพียงความเทิดทูนและเคารพพี่สาวของหล่อน ราวกับน้องชายเคารพพี่สาว บ่าวเคารพนาย แต่เมื่อเจริญวัย วิลาวัณย์ก็กลับพบว่ามึนบางสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปในความรู้สึกของอาจารย์แพทย์หนุ่ม มันบอกผ่านแววตา ท่าทาง ไปจนถึงคำพูด เหล่านั้นทำให้มั่นใจว่าเพื่อนรักของหล่อนคงผันความเคารพบูชาที่มีต่อดวงสุดาเป็นสิ่งที่อื่นเสียแล้ว ทว่านั่นก็ไม่ใช่เหตุที่เขาจะคอยเข้าข้างพี่สาวของหล่อน ต่อให้พี่สาวของหล่อนพูดถูกก็ตามที เขาก็ควรจะปล่อยให้หล่อนสบายใจบ้าง ไม่ใช่คอยขัดคอตัดบทอยู่เสมอ คิดแล้วก็เร่งสาวเท้าไปจนถึงด้านหนึ่งของคุน้ำซึ่งทอดตัวยาวตามแนวรั้วด้านในของมหาวิทยาลัย ที่ซึ่งเหล่านิสิตรวมตัวทำกิจกรรมอยู่เป็นกระจุก

ไปถึงวิลาวัณย์ก็พบเหล่านิสิตชายหญิงสวมชุดไทยนุ่งโจงกระเบน กำลังต่อแถวรอลงเรือพายที่ลอยอยู่ในคุน้ำ ก่อนลงก็หันไปจ่ายเงินแก่นิสิตสาวที่นุ่งโจงกระเบนห่มสไบยืนคอยท่าบนตลิ่ง ในมือถือกล่องไม้ทรงสี่เหลี่ยมสำหรับให้ผู้มาร่วมกิจกรรมล่องเรือในคุน้ำกว้างรอบมหาวิทยาลัย ได้หย่อนเงินตามจำนวน

ผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมหย่อนเงินลงกล่องแล้วลงไปในเรือที่จอดเทียบตลิ่งด้วยความระมัดระวัง เรือพายที่จอดคอยท่ามีเหล่านิสิตหนุ่มหน้าตาหล่อเหลาสวมเสื้อคอกลมแขนสั้น นุ่งโจงกระเบนประจำอยู่ แต่ละคนต่างร้องเรียกเชื้อเชิญให้ผู้ที่จะเดินผ่านไปผ่านมาร่วมกิจกรรมเป็นระยะ

วิลาวัณย์กวาดสายตาดูแล้วไม่คุ้นหน้าใครสักคน กระทั่งหันไป

เห็นเรือพายลำสุดท้ายที่ค่อยๆ เคลื่อนไต่ลำดับตามเรือลำอื่นมา อาจารย์สาวจึงฉีกยิ้ม เดินลงไปส่งเสียงกระแอมที่ริมตลิ่งข้างๆ เรือ

เสียงกระแอมทำให้นิสิตหนุ่มผู้เป็นฝีพายแหงนหน้าขึ้นมอง กระทั่งเห็นว่าเป็นหล่อนที่ยืนยิ้มหน้าเป็นล่อเลียนอยู่ นิสิตหนุ่มก็ยิ้มรำ วางไม้พายแล้วรีบยกมือไหว้อย่างรวดเร็ว

“สวัสดิ์ครับอาจารย์ นิ่งเรือเล่นรอบมหาวิทยาลัยไหมครับ” เป็นวาทิตยอย่างทีวลาวณย์คาดไว้วางใจ

พินิจมองนิสิตหนุ่มเวลานี้ก็เห็นว่าน่าเอ็นดูนัก ด้วยท่าทีขี้นกหวายกวนประสาทอันเป็นเอกลักษณ์ ดูเข้าที่เมื่อสวมเสื้อลายดอกนุ่งโจงกระเบนสีเข้ม ทรงผมตัดสั้นนั้นด้วย อาบน้ำมันหัวเสียตวัดปลายขนไปข้างหลัง เผยดวงหน้าขี้นกหวายกวนตบแต่งนวลจนผุดผ่องเมื่อกระทบแสงใต้ที่ปักอยู่ริมตลิ่ง

“จากนักวิทยาศาสตร์มาเป็นคนพายเรือแล้วหรือ” อาจารย์สาวกระเช้า แทะจะหลงลิมเรื่องไม่สบอารมณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้

ฝ่ายนิสิตหนุ่มก็หัวเราะร่วนก่อนชี้แจง

“เปล่าหรอกครับ พอดีงานส่งเสริมวัฒนธรรมไทยปีนี้ ทางคณะวิทยาศาสตร์จัดกิจกรรมล่องเรือรอบมหาวิทยาลัย เพื่อหารายได้สมทบทุนชมรมค่ายอาสาวิทยาศาสตร์ที่จะจัดขึ้นในเดือนหน้านี้ครับ” ว่าพลางก็ส่งยิ้มเชื้อเชิญ “ว่าแต่...อาจารย์สนใจร่วมทำบุญสมทบทุนไหมครับ”

“เด็กกิจกรรมจริงๆ เลยนะเรา” อาจารย์สาวยิ้ม “ก็ดี เดี่ยวครูช่วยสมทบทุนด้วยก็แล้วกัน”

ว่าแล้วก็ฉวยเงินจากถุงเงินกำมะหยี่สีเข้มที่เหน็บชายพกข้างเอวออกมาใส่ในกล่องที่นิสิตสาวชุดไทยถืออยู่ เรียบร้อยก็ค่อยๆ ก้าวลงเรือที่วาทิตยพายเข้ามาเทียบฝั่ง มีนิสิตหญิงอีกคนคอยช่วยประคองไม่ให้พลัดตกลงน้ำในคู กระทั่งนั่งในเรือ เกือบชายผ้าถุงผ้าห่มเรียบร้อย นิสิตหนุ่มซึ่งนั่งอยู่ท้ายเรือก็ใช้ไม้พายงัดตลิ่ง ออกแรงส่งเรือให้พุ่งไปข้างหน้า

ทันที

คุน้ำสายนี้เป็นคุน้ำที่ถูกขุดลอกโดยรอบรั้วด้านในมหาวิทยาลัย ส่วนกลาง ความกว้างความลึกอยู่ที่ประมาณสี่ถึงห้าเมตร ส่วนระยะทาง นั้นทอดยาวเป็นกรอบสี่เหลี่ยมตามความยาวของรั้ว ขุดขึ้นเพื่อแก้ปัญหา น้ำท่วมภายในมหาวิทยาลัย พร้อมกันนั้นก็ใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง ทัศนียภาพ โดยการปลูกบัวฉัตรชมพู ทั้งยังเป็นสถานที่ประกอบกิจกรรม ในวันสำคัญต่างๆ อย่างเช่น วันลอยกระทง

คราวนี้มหาวิทยาลัยขวรจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ทาง คณะวิทยาศาสตร์ก็ได้ใช้คุน้ำในการจัดกิจกรรมล่องเรือชมมหาวิทยาลัย

“ว่าแต่พงศ์คณิตแฟนเธอหายไปไหนล่ะ” วิลาวรรณ์ถาม ขณะที่ วรวิทย์ทำหน้าที่ฝีพายได้อย่างดีเยี่ยม

“อ้อ...เขาเป็นนิสิตการประจำชุมนุมนิทรรศการอยู่ในหอประชุมครับ” วรวิทย์ตอบ น้ำเสียงเรียบเฉยเหมือนไม่ได้สะกิดใจกับคำถาม ลักพักจึง โอดออกมาราวกับเพิ่งนึกขึ้นได้ “โอ้ย...ไม่ใช่ซะครับอาจารย์ ไอนิดไม่ใช่ แฟนผมนะ”

อาจารย์สาวก้มหน้าหัวเราะคิกก่อนจะเหลียวหลังไปมอง

“อ้าว...ครูจะไปรู้เหรอ ก็เห็นเธอสองคนไปไหนมาไหนด้วยกัน ตลอด แล้วก็ชอบหยอกกันตมึงมึงเชียว” ว่าแล้วก็หันกลับไปทอดสายตามองสองฟากฝั่งของมหาวิทยาลัยต่อ

“โห...อาจารย์รู้จักคำว่ามึงมึงด้วยหรือครับ”

“ແหม...วัยรุ่นสมัยนี้พูดอะไรก็ต้องเรียนรู้ไว้บ้าง จะได้แนะนำเขา ได้ถูก” หล่อนว่าพลางหัวเราะร่วน แล้วชี้แจงให้ชายหนุ่มผู้รับหน้าที่ฝีพาย ฟังด้วยท่าทีจริงจังขึ้น “สำหรับครูนะ คำบางคำประดิษฐ์ขึ้นมาให้ฟังดู น่ารักสำหรับพูดกันในหมู่วัยรุ่นก็พอเข้าใจ แต่การจะเอามาเขียนเป็น กิจจะลักษณะครูก็ต้องแนะนำ เพราะเดี๋ยวนี้เอาภาษาพูดมาเขียนกันมั่ว ไปหมด ในเอกสารราชการยังมีให้เห็นเลย จริงไหม...ตะเอง”

หล่อนลงท้ายอย่างที่ได้ก๊วยรุ่นชอบพูดกัน ทำเอารววิทย์หัวเราะชอบใจ

“โอย...พออาจารย์พูดภาษาวัยรุ่นแล้วผมไม่ชินหูเลย ขอร้องละครับอาจารย์ เดี่ยวผมกลับไปพูดภาษาไทยให้ถูกต้องตามหลักเหมือนเดิมก็ได้” วรวิทย์เข้าขณะที่มือยังคงบังคับพายไปในทิศทางที่ต้องการ

วิลาวัณย์ที่นั่งฟังอยู่ได้ยืดยางนั้นก็เหลียวหลังมองค้อนอย่างหมั่นไส้

“ทำไมยะ จันก็เพิ่ง 27 ขวบ จะแก่เกินพูดจงบะเบ บ่องตง หรือยังไง” ว่าพลางก็หันกลับมาั่งเซิดหน้าในท่าเดิม ก่อนจะกระเช้าอีกฝ่ายต่อ “แล้วนี่...ตกลงยอมรับแล้วใช่ไหมว่าพงศ์คณิตเป็นแฟนเธอ”

“อาจารย์ละก็ชอบวกกลับมาเรื่องเดิมอีกแล้ว” วรวิทย์ส่งเสียงเหมือนละเหยใจ “เป็น ‘สาววาย’ หรือยังไงกันครับ เชียร์ให้หนุ่มๆ จับคู่กันจ้งเลย ถ้าเกิดผมพลาดทำเสียทีขึ้นมาจะทำยังงั”

“อย่ามาพูด ครูว่าพงศ์คณิตต่างหากจะเสียทีเธอ” พูดแล้วก็หัวเราะร่วน แล้วหันไปทอดสายตามองทิวทัศน์ของมหาวิทยาลัยผ่านเส้นทางคูน้ำที่ทอดตัวยาว

ไม่เคยเลยที่หล่อนจะได้สัมผัสบรรยากาศและเห็นทิวทัศน์ของมหาวิทยาลัยจากมุมนี้ ริมตลิ่งมีคบไฟจุดไฟปักให้แสงสว่าง สูงขึ้นไปคือเงาของต้นทรงบาดาลยืนต้นตระหง่านแผ่กิ่งก้านอยู่ใต้แผ่นฟ้าสีน้ำเงินเข้มบนท้องฟ้าดาดดาด้วยแสงดาวระยิบระยับที่โอบล้อมพระจันทร์เสี้ยวสีนวล ยิ่งภายในงานเปิดเพลง “บุหลันลอยเลื่อน” เคล้าคลอ ใจของอาจารย์สาวก็ราวจะลอยล่องไปถึงท้องฟ้านั้น

มองลงมาด้านล่างรอบตัว ในคุน้ำกว้างเต็มไปด้วยบัวฉัตรชมพูที่ผลิดอกออกซ้อ ส่งกลิ่นหอมรวยรินแม้จะไม่ได้คลี่กลีบบาน ยามแสงไฟจากคบไฟส่องกระทบก็เผยให้เห็นความงดงามของช่อดอกใบชวนมอง ทว่าสิ่งหนึ่งที่วิลาวัณย์ไม่คาดว่าจะเป็น คือริ้วหมอกบางๆ ที่จับตัวอยู่

บนผิวน้ำภายในคุ้ใต้กอบัว

“หมอกเธอ” กล่าวเพียงเท่านั้นสายลมเย็นก็พัดผ่าน พลันอากาศรอบตัวที่เคยเย็นสบายก็หนาวเยือกขึ้นมาทันที

“วรวิทย์ รู้สึกเหมือนที่ครูรู้สึกไหมเนี่ย ครูว่าอากาศมันเย็นๆ นะ” อาจารย์สาวยกมือกดดอกขณะเหลียวไปถามนิสิตหนุ่ม

วรวิทย์พยักหน้าเห็นด้วย “ครับ อยู่ๆ ก็หนาวขึ้นมาเฉยๆ ผมพายเรือก่อนหน้าตั้งหลายรอบ อากาศไม่เห็นจะเย็นแบบนี้เลย”

ชายหนุ่มพูดพลางพายเรือต่อไป สายตาสอดสายรอบด้านราวจะหาที่มาของอากาศหนาวเหน็บ

กระทั่งพายพยุ้น้ำพาเรือผ่านบัวฉัตรกอใหญ่ไปใกล้หัวมุมคุ้ ไหลหมอกขาวบางที่ลอยเรี่ยผิวน้ำก็เริ่มจับตัวหนา บดบังทัศนวิสัย แสงจากคบไฟริมตลิ่งที่ให้ความสว่างเริ่มเลือนราง มองเห็นเพียงแสงสลับดูบขณะที่อากาศรอบตัวยิ่งหนาวเย็นเหมือนถูกโอบล้อมด้วยน้ำแข็ง

“วรวิทย์...ครูว่าเธอเอาเรือเทียบฝั่งเถอะ” หญิงสาวดึงชายสไบแพรห่มไหล่เปลี่ยนอีกข้างต่างผ้าคลุม กระชับกอดด้วยความหนาวสะท้าน นึกสงสัยว่าเหตุใดอยู่ๆ หมอกจึงลงหนา อากาศรอบตัวเย็นลงผิดสังเกต

นั่งคิดอยู่ครู่หนึ่ง รู้สึกว่าเรือที่นั่งไม่มีที่ท่าจะเทียบฝั่ง ทั้งยังไม่มีเสียงตอบรับจากนิสิตหนุ่ม หญิงสาวจึงเลี้ยวกลับไปดู ทว่าทุกอย่างเวลานี้ถูกกลืนหายไปนในสายหมอกขาว นิสิตที่คอยพายเรือให้ยิ่งแล้วใหญ่ไม่ว่าจะร้องเรียกเท่าใดกลับไร้เสียงขานตอบ

“วรวิทย์! ได้ยินครูไหม ครูบอกให้เธอเอาเรือเทียบฝั่ง หมอกลงหนาแล้วไม่เห็นหรือ!”

มีเพียงความเงียบเป็นคำตอบ แม้แต่เสียงพายพยุ้น้ำกระทบกราบเรือก็ไม่ได้ยิน ดนตรีบรรเลงราห่าง ราวกับเรือที่นั่งกำลังแล่นไปไกลกระทั่งเพลงเงียบเสียง เสียงร่ายคำกลอนก็แว่ดดังขึ้นแทนที่ ค่อยๆ ถนัดชัดราวกับเรือกำลังพาหล่นเข้าไปใกล้ต้นเสียง

“น้อมเคารพอำนาจคุณพระไถรรัตน
 ผ่องประภัสร์แพรวพราวระยับไหว
 ด้วยเดชะพุทธบาทผจงใจ
 สำเร็จได้สมประสงค์ดั่งนึกปอง

“เกิดชาตินี้บุญน้อยด้อยวาสนา
 ไร้เงินตราสินทรัพย์คักดีสนอง
 จึงถูกพรากรเสน่หาที่ไผ่ปอง
 น้ำตานองปริ่มม้วยมลายชนม์”

วิลาวัณย์จำได้...เป็นคำกลอนที่ ‘คลับคล้าย’ นิราศพระบาทของ
 สุนทรภู่!

เสียงร่ายคำกลอนนั้นนุ่มลึก ทว่าแฝงไว้ด้วยความโศก ได้ยินได้ฟัง
 จิตใจของหญิงสาวก็สลดหดหู่ ลืมสิ้นซึ่งความหวาดกลัวต่อม่านหมอกที่
 โอบล้อม กระทั่งเสียงเสียบลง หมอกขาวเลื่อนสลาย สิ่งที่ปรากฏกลับ
 ทำให้หล่อนงุนงง

หล่อนนั่งอยู่บนเรือท่ามกลางพื้นน้ำที่เต็มไปด้วยบัวฉัตรนั้นชัดเจน
 แต่ที่น่าแปลกก็คือคูกว้างสี่ถึงห้าเมตรที่ทอดตัวยาวรอบมหาวิทยาลัย
 บัดนี้กลับกลายเป็นบึงบัวกว้างสุดลูกหูลูกตา บรรยาการรอบด้านเปลี่ยน
 ไป เต็มไปด้วยแมกไม้รักที่บ คบได้ที่ปักให้แสงสว่างก็ไม่มี มิหนำซ้ำเมื่อ
 หันไปหาหินลิตห่มผู้บังคับพายท้ายเรือก็พบเพียงความว่างเปล่า ไม่พาย
 ลอยแห่งตั้งอยู่ในน้ำข้างกอบัว

“วรวิทย์ เธออยู่ไหน...อย่ามาล้อเล่นกับครูแบบนี้ละ!” หญิงสาว
 หันซ้ายแลขวา ตะโกนเรียกลูกศิษย์ด้วยความตระหนก ทว่าลูกศิษย์ของ
 หล่อนหายไปแล้ว หลงเหลือเพียงหล่อนตามลำพัง

5

กรุงเทพทวาราวดีศรีอยุธยา, ปีมะแมตรีศก จุลศักราช 1173

ความมีครอบครัวเข้าเกาะกุมจิตใจอาจารย์สาว หล่อนหันมองซ้ายขวาแล้วร้องเรียกหาลูกศิษย์ที่ทำหน้าที่พายเรืออีกหลายรอบ ทว่าเสียงตอบรับกลับเป็นเสียงสะท้อนก้องของหล่อนที่ดังไปทั่วบึงน้ำ

“วรวิทย์...เธออยู่ที่ไหน! วรวิทย์!” อาจารย์สาวร้องเรียกพลางร่ำไห้ น้ำตาแห่งความกลัวรินไหลอาบสองแก้ม ไม่ว่าจะกวาดตามองไปทางใด ทุกแห่งหนก็มีแต่เพียงความเงียบงันและความรกซึ้งของแมกไม้ ไม่มีแสงใดให้ความสว่างนอกเสียจากแสงจันทร์วันเพ็ญสีขาวนวล

แสงจันทร์วันเพ็ญ...เช่นนั้นหรือ!

วิลาวัณย์จำได้ดี ขณะที่หล่อนล่องเรืออยู่ในมหาวิทยาลัยชวร พระจันทร์บนฟ้าเป็นพระจันทร์เสี้ยวสีขาวผ่อง ไม่ใช่พระจันทร์วันเพ็ญอย่างที่หล่อนกำลังเห็นอยู่ขณะนี้ คิดได้ดังนั้นความกลัวก็พอกพูนรู้แน่่ว่าที่แห่งนี้ไม่ใช่มหาวิทยาลัยชวร และไม่มีทางเป็นไปได้ ด้วยสภาพแวดล้อมที่เห็น

“วรวิทย์! เธออยู่ที่ไหน...ช่วยกรุด้วย!” วิลาวัณย์ร้องเรียกลูกศิษย์อีกคน ทว่าทุกอย่างยังคงเงียบงันเช่นเดิม กระทั่งจนหนทางไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรต่อไปดี หญิงสาวจึงสะอื้นร้องหาความช่วยเหลือจากคุณปู่ ราวกับเด็กหญิงตัวน้อยกำลังหลงทาง

“คุณปู่...ช่วยวิด้วย”

เสียงระอึกสะอื้นของหล่อนดังไปทั่ว เป็นเสียงร่ำไห้ที่เติมไปด้วยความหวาดกลัว ดังโหยหวนอยู่เช่นนั้นนานหลายนาทีกะทั่งสงบอารมณ์ได้ จึงหันไปมองไม้พายที่ลอยแท้งเต้งติดกอบัวฉัตร แล้วพยายามช่วยเหลือตัวเอง ขยับไปท้ายเรือเพื่อคว้าเอาไม้พายนั้นมาพายเรือเทียบฝั่ง

ทว่าก็เหมือนฟ้าแล้ง เมื่อหล่อนขยับเคลื่อนตัวไปนั่งที่ท้ายเรือ
เอื้อมมือไปหยิบไม้พายที่ลอยติดกอบัว เรือที่หล่อนนั่งก็ค่อยๆ เคลื่อน
ตัวออกห่าง พลอยให้หล่อนที่นั่งหมื่นเหม เอื้อมมือตวัดปลายนิ้วเพื่อหยิบ
ไม้พายด้วยสีหน้าเคร่งเครียดพลัดตกจากเรือในเวลาต่อมา

เสียงน้ำแตกชานดังขึ้นพร้อมกับที่เรือลอยห่างออกไปเพราะแรง
ผลักที่หญิงสาวไม่ได้ตั้งใจ ตัวหล่อนคว้าไม้พายได้ แต่น้ำเสียดยที่เรือ
ลอยไปอยู่กลางบึง

วิลาวัณย์ว่ายขึ้นมอลอยคออยู่เหนือน้ำได้ก็ร้องให้เรียกหาคุณปู่
หนักกว่าเก่า มาสคาราที่ทาไว้ยั้มและพวงแก้มราวกับน้ำตากลายเป็น
สีดำ บนศีรษะมีซากใบบัวเหลืองเปื้อยติดมาด้วย

“คุณหนูขา...ช่วยชีวิตด้วย!” หล่อนร้องให้พลางหันซ้ายแลขวา ครั้นเห็นว่าฝั่งน้ำอยู่ใกล้กว่าการพยายามว่ายน้ำที่เรือ จึงขว้างไม้พายทิ้ง ก่อนจะว่ายน้ำเข้าฝั่งแทน

กระทั่งตะเกียกตะกายพาตัวพ้นจากน้ำและโคลนเลนซึ่งดูตกสิน
ร่องเท้าของหล่อนแล้ว หญิงสาวก็ทรุดตัวลงนั่งร้องไห้ไ้ตรมไม่ใหญ่ริมบึง
บัวต่อ ปากยังคงพร่ำร้องหาความช่วยเหลือจากคุณผู้เป็นพี่รัก จน
สงบจิตสงบใจได้อีกครั้ง จึงหันซ้ายแลขวามองหาหนทางเดินต่อไป

ทว่าเวลานี้หล่อนไม่รู้จริงๆ ว่ากำลังยืนอยู่ที่ไหน สิ่งที่อยู่ข้างหน้าของหล่อนเป็นผืนดินซึ่งเต็มไปด้วยแมกไม้หนาราวกับป่าหรือไม้ก็สวนมันหนาที่บเสียจนแสงจันทร์วันเพ็ญลอดผ่านลงมาไม่ได้ ครั้นหันไปอีกทางที่ดูเหมือนแมกไม้จะบางตากว่า ก็มองเห็นเทือกสวนไร่นาและหลังคาเรือนไทยอยู่ไกลลิบใต้แสงจันทร์

“บ้านว” วิลาวัณย์กล่าวทั้งน้ำตานองหน้า จับพลันก็รู้สึกมีชีวิต
ปลอดภัยและมีความหวังขึ้นมาบ้าง

หล่อนเร่งฝีเท้าหวังให้ถึงบ้านทรงไทยที่เห็นปรากฏอยู่ไกลลิบ
ไม่ใส่ใจว่าผ้าผ่อนท่อนสไบที่นุ่งจะยังคงเปียกโชก มือเท้าและเนื้อตัวเต็ม
ไปด้วยคราบโคลนตม ใบหน้าขาวเปราะและemasการที่ไหลเยิ้มดูน่ากลัว

กระทั่งเดินเท้าเปล่าลากสารรูปดูไม่ได้มาถึงหน้าบ้านทรงไทย
ล่องถุนสูง วิลาวัณย์ก็พบว่ามันช่างเงียบและมืดมิด ราวกับคนทั้งบ้าน
นอนหลับกันหมดแล้ว อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ยินเสียงฝีเท้าและเสียง
พูดคุยของคนหลายคนดังขึ้นพร้อมเห็นแสงสว่างจากตะเกียงน้ำมัน
ที่เผยให้เห็นชายต่างวัยสามคนนั่งโง่งมกระเบเนเปลี่ยนออกเดินออกมาจาก
ใต้ถุน หญิงสาวก็รีบร้องเรียกขอความช่วยเหลือทันที

“ขอโทษนะคะ ช่วยฉันด้วยค่ะ” เสียงของวิลาวัณย์ยังคงสั่นเครือ
เจือด้วยเสียงสะอื้นน้อยๆ

ชายต่างวัยสามคนที่เดินพ้นจากใต้ถุนได้ยินเข้าก็ชะงักหันมามอง
คนที่ดูมีอายุมากที่สุดยกตะเกียงในมือส่องมายังหล่อน กระทั่งเห็นหน้า
สบตากัน ฝ่ายชายชราหนุ่มโง่งมกระเบเนผ้าขาวม้าคาดพุงก็พ่นน้ำสีแดงราวกับ
เลือดพรวดออกจากปาก ทว่าด้วยกลืนอันเป็นเอกลักษณ์ ทำให้วิลาวัณย์
รู้ว่ามันคือน้ำหมาก

“ไ้กล้า ไ้มัน เอ็งเห็นอย่างที่ข้าเห็นหรือไม่” ชายชราผมสีดอกเลา
หันไปถามคนหนุ่มอีกสองคนที่แต่งกายคล้ายๆ กัน สีหน้าทั้งสามตื่นซัด
ราวกับพบเห็นสิ่งน่าหวาดกลัว

“เต็มสองตาเลยจะลุง” คนหนุ่มร่างล่ำลั่นตอบ ขณะที่คนหนุ่มร่าง
ผอมโกร่งรีบวิ่งเข้าไปเกาะแขนชายชราแล้วหวีดเสียงร้องลั่นด้วยความ
หวาดกลัว

“ผี!”

ชายต่างวัยทั้งสามแผดเสียงลั่น คนหนุ่มร่างล่ำลั่นรีบฉวยตะเกียง

น้ำมันจากมือชายชราแล้วโกยอ้าวหนีเข้าไปใต้ถนนก่อนใคร ส่วนชายชราที่พยายามจะวิ่งตามไปกลับถูกเหนี่ยวรั้งด้วยคนหนุ่มร่างผอมโกร่งที่ทรุดตัวลงนั่งกอดเท้าเขาเอาไว้แล้วร้องไห้โฮ พลอยให้ชายชราที่หนีไปไหนไม่ได้ยกมือไหว้วิลาวัณย์ท่วมหัวตัวสั่นเทา

วิลาวัณย์มองแล้วก็ได้แต่มอง พยายามบอกกับทั้งสองว่าหล่อนไม่ใช่ผี กระนั้นคนที่เหลืออยู่กลับไม่รับฟัง เอาแต่แผดเสียงลั่น กระทั่งมีเสียงดังมาจากบนเรือน

“มีอะไรกัน...หา โหวกเหวกเสียงดังเชียว ไม่รู้หรืออย่างไรกันว่าพ่อนายหัดกำลังนอน” ประตูปะตูหน้าต่างเรือนถูกเปิดออก เผยให้เห็นหญิงชราท่าทางกระฉับกระเฉง คาดผ้าแถบนุ่งโจงกระเบนยืนท่าเอาจู๋อยู่บนบันได กระทั่งอีกฝ่ายก็ลงมาเห็นชายต่างวัยสองคนร้องแหย่แหกกระเซอตัวลั่นนังกที่เข่งบันได จึงก้าวลงมาตีแผ่วะที่แขนของคนทั้งสอง ไม่ทันได้สังเกตหล่อนที่ยืนดูอยู่

“ตามึง...แกนี่แกจวนจะลงโลงแล้วก็เป็นไปกับเขาด้วยหรือ แล้วนี่เป็นอะไร ไ้อ้มัน เฌียบเตี้ยวนี่นะมึง ร้องเป็นเห็นผีไปได้!” หญิงสูงวัยตีชายหนุ่มร่างผอมโกร่งอีกครั้ง กระทั่งคนหนุ่มซื่อมันล่ำทับ หญิงชราจึงหันมามองที่วิลาวัณย์ทันที

“ก็ผีนะซีป้าปุน...นั่นอย่างไรล่ะ!”

หญิงชราขยับมาที่วิลาวัณย์ พบเข้าก็หวีดร้องเสียงหลง ทรุดลงนั่งกองตรงชั้นบันไดหน้าต่างเรือนไม่ต่างจากคนอื่น แม้วิลาวัณย์จะพยายามอธิบายว่าไม่ใช่ผี แต่หญิงชราและชายต่างวัยก็พาหวีดร้องไม่ยอมรับฟัง จนหล่อนอ่อนใจจะซี้แรง กระทั่งมีเสียงเอ็ดดิงมาจากบนเรือนอีกครั้ง วิลาวัณย์จึงแหงนหน้าขึ้นมอง

“มีอะไรกัน เสียงดังไปถึงบนเรือน ไม่รู้หรือกริว่าคุณพ่อนอนอยู่” เสียงนั้นคุ้นหูหล่อนนัก ยิ่งได้พบหน้าเจ้าของเสียงที่เดินออกมาพร้อมตะเกียงน้ำมันในมือ วิลาวัณย์ก็ฉีกยิ้ม หัวใจพองฟู น้ำตาแห่งความดีใจ

ไหลออกมาโดยไม่รู้ตัว

“พี่ดา! พี่ดาจริงๆ ด้วย!”

เป็นดวงสุดาไม่ผิดแน่ รูปร่างสะอิดสะเอ้ง ตาคม ผิวขาว แม้จะ
คาดอกนุ่งผ้า ไ่ว้มปีกยาวประบ่า กันไรผมวงหน้าโค้ง แต่วิลาวัณย์ก็
มั่นใจว่าคนตรงหน้าคือพี่สาวของหล่อน คิดพลางก็ถลางวิ่งขึ้นบนเรือนด้วย
น้ำตานองหน้าเพราะความดีใจและโล่งอก ไม่ได้สนใจชายหญิงที่ตระหนก
ตกใจเพราะหล่อนในตอนต้น

ทว่าเมื่อเห็นหล่อนถลางวิ่งขึ้นมาบนเรือนพร้อมอ้าแขนเตรียมกอด
ฝ่ายหญิงสาวคนที่หล่อนคิดว่าเป็นดวงสุดาก็ผวา รีบทิ้งตะเกียงหวัดร้อง
แล้วกลับหลังหันเตรียมหนี แต่ก็ช้ากว่าวิลาวัณย์ที่กระโดดกอดจนพากัน
ล้มคว่ำ เสียงร้องหวาดกลัวยิ่งดังเมื่อหล่อนพยายามโอบกอดแนบหน้า
ด้วยความคิดถึงอีกฝ่ายยิ่งกว่าสิ่งใด

“แม่ปุน! แม่ปุนช่วยฉันด้วย!”

เสียงร้องของคนทีหล่อนคิดว่าเป็นดวงสุดาดังลั่น ทำให้หญิงชรา
และชายต่างวัยที่นั่งตัวลั่นนั่งกอดอยู่ด้านล่างรีบวิ่งขึ้นมาดู ครั้นเห็น
วิลาวัณย์กำลังกอดรัดพิดเหวี่ยงหญิงสาวที่เข้าใจว่าเป็นพี่สาว หญิงชราที่
รีบร้องบอกชายชราและชายหนุ่มที่เฝ้ามองเหตุการณ์อย่างกล้าๆ กลัวๆ

“ตามึง ไอ้มัน! ไปช่วยคุณสุนเธอเร็วเข้าซี ฝีมือจะเข้าเธอแล้วไม่
เห็นหรือ!”

กว่าความโกลาหลจะสงบ คนทั้งบ้านก็แตกตื่นวิ่งออกมาดู ช่วย
กันแยกวิลาวัณย์ออกจากหญิงสาวที่หล่อนคิดว่าเป็นดวงสุดา กระทั่งได้
พูดคุยจนเข้าใจในเบื้องต้นว่าวิลาวัณย์ไม่ได้เป็นผีสิงนางไม่อย่างที่เคยคิด
หญิงสาวที่หล่อนคิดว่าเป็นดวงสุดาก็ให้คนพาหล่อนไปล้างเนื้อล้างตัว
เช็ดหน้าเช็ดตาชำระสิ่งที่อีกฝ่ายเรียกว่า ‘ถ่าน’ ออกจากใบหน้าเสียให้หมด
และคนที่คอยดูแลอาบน้ำให้ก็ไม่ใช้ใครอื่น เป็นหญิงชราที่ชื่อปุนนั่นเอง

แต่คราวนี้มีหญิงวัยกลางคนกับเด็กสาววัยรุ่นมาคอยช่วยเหลือด้วย

‘ไฉนนักก็คิดว่าเป็นผีสิงนางไม้ มีอย่างหรือ...เอาถ่านมาป้ายหน้า แล้วยื่นร้องไห้ให้หน้าเรื้อนคนอื่น ใครจะไม่คิดว่าเป็นผี!’ หญิงชราบนโหลง ใช้นิ้วบวแก้งชุบน้ำรดสีกวีวรรณให้อาจารย์สาว จนหมดคราบโคลน คราบโคลนที่ทาขม้นขีดไพล แล้วตักน้ำในตุ่มราดรดตั้งแต่หัวจดเท้า แต่ด้วยความที่น้ำในตุ่มยามค่านั้นเย็นนัก วิลาวรรณจึงหนาวสะท้านจนหวัด ร้องเป็นระยะ

‘จะแหกปากร้องไปทำไมกัน นี้น้ำน้ำฝน ไม่ใช่ น้ำมนต์!’ หญิงชรา กล่าวอย่างหัวเสีย

กระทั่งเนื้อตัวสะอาดเอี่ยมอ่อง ได้ผลัดเปลี่ยนผ้าผืนเสียใหม่ แม้ อีกฝ่ายจะจัดให้นุ่งผ้าห่มสไบอย่างที่เคยแต่งไว้ก่อนหน้า กระนั้นวิลาวรรณ ก็รู้สึกว้าฝ้ายที่มึนกลิ่นหอมของดอกไม้อบอวล ให้ความรู้สึกสบายตัว มากกว่าการนุ่งห่มผ้าเปียกชื้นเหม็นกลิ่นโคลนนัก ใบหน้ายามนี้ขาว สะอาดหมดคราบมาสคารา จากนั้นหญิงสาวที่วิลาวรรณคิดว่าเป็นพี่สาว ของหล่อนก็เรียกตัวให้ไปนั่งคุยกันบนเรือน

สภาพแวดล้อมทั้งบ้านเรือน ผู้คน รวมไปถึงข้าวของเครื่องใช้ และวิถีชีวิต ทำให้อาจารย์สาวอดสงสัยไม่ได้ว่าหล่อนอยู่ที่ไหนกันแน่ ฟังสำนวนการพูดคุยของแต่ละคนก็ดูโบราณผิดปกติ ไหนจะการ แต่งกายและทรงผม พวกผู้ชายนุ่งโจงกระเบน ไว้ผมทรงหลักแจวหรือ ทรงมหาดไทย ส่วนผู้หญิงไม่ว่าจะสาวจะแก่ก็ล้วนนุ่งโจงกระเบนคาด ผ้าแถบ บางคนเปลือยอกอย่างผู้ชาย เห็นนมห้อยโตนงเตงก็มี ทรงผมก็ ด้วย ไว้ผมปึกหรือไม่กี่ตัดสั้นคล้ายทรงมหาดไทย

เรื่องน้ำท่าและไฟฟ้าก็เช่นกัน ดูเหมือนบ้านหลังนี้จะไม่มีระบบ ประปาและไฟฟ้าเข้าถึง สิ่งที่ทำให้แสงสว่างภายในบ้าน นอกจากตะเกียง น้ำมันก็มีเทียนไข ห้องน้ำห้องท่าไม่มี สถานที่อาบน้ำคือลานโล่งหลังเรือน ที่มีตุ่มน้ำเรียงรายหลายตุ่มพร้อมกัน

“เออละ...ล้างเนื้อล้างตัวแล้วก็มาพูดจากันให้รู้เรื่อง” หญิงสาวที่หล่อนคิดว่าเป็นดวงสุดากล่าว ดูเหมือนอีกฝ่ายเองก็เพิ่งล้างเนื้อล้างตัวให้หมดคราบดินโคลนแล้วเปลี่ยนผ้าผ่อนใหม่ หลังจากถูกวิลาวัณย์กอดรัดไปก่อนหน้านี้ “หล่อนชื่ออะไร เป็นใคร แล้วมาจากที่ไหน”

วิลาวัณย์ซึ่งนั่งพับเพียบบนชานเรือนหันไปมองอีกฝ่าย ที่นั่งอิงหมอนขวานอยู่บนยกพื้นใต้ร่มหลังคามุงแป้นเกล็ดหรือกระเบื้องไม้ เป็นสถานที่ที่หญิงชราชื่อปุ่นเรียกว่า ‘หอหนึ่ง’ นอกจากนั้นขณะถูกจับอาบน้ำนางปุ่นนั่นเองทำซบกับหล่อนอีกครั้งว่า หญิงสาวที่หล่อนเข้าใจว่าเป็นดวงสุดานั้นชื่อ ‘คุณสุ่น’ เป็นบุตรของพ่อนายหัต คหบดีเจ้าของเรือน

ทว่าวิลาวัณย์ก็อดสงสัยไม่ได้ว่าเหตุใดคุณสุ่นจึงหน้าตาละม้ายคล้ายคลึงดวงสุดา พี่สาวของหล่อนราวกับพิมพ์เดียวกัน

“ดิฉันชื่อวิลาวัณย์ เป็นอาจารย์สอนอยู่ในมหาวิทยาลัย” วิลาวัณย์ตอบพลางขมวดคิ้วครุ่นคิด ต่อเมื่อสนใจไม่รู้จักจะตอบคำถามว่า ‘มาจากที่ไหน’ อย่างไร ก็พยายามลำดับเรื่องราวพลางอธิบายเท่าที่จะทำได้ “ส่วนเรื่องที่ว่ามาจากไหน ดิฉันก็ยังงงอยู่ เพราะที่แรกก็นั่งเรืออยู่ในคุน้ำของมหาวิทยาลัยแท้ๆ แต่อยู่ๆ ก็มาโผล่ในบึงบัวทางด้านโน้น”

บรรดาผู้คนที่นั่งอยู่บนชานเรือน ทำทางดูเหมือนจะเป็นบ่าวไพร่ชายหญิงของคุณสุ่น ต่างหันไปมองตามทิศทางที่วิลาวัณย์ยื่นหน้าบ้ายไ้ จากนั้นจึงหันไปกระซิบกระซาบกันว่าบึงบัวที่หล่อนหลงเข้าไปเป็นบึงบัวใหญ่ที่อยู่ในที่นาของพ่อนายหัตนั่นเอง

“เป็นผู้หญิงทำไมใช้ ‘ดิฉัน’ ต้องพูดแทนตัวว่า ‘อิฉัน’ แล้วที่หล่อนบอกนั้น...มหาอะไรนะ”

เสียงของคุณสุ่นทำให้วิลาวัณย์ได้สติ เห็นได้ชัดว่าอีกฝ่ายให้ความสำคัญกับสถานที่ที่หล่อนจากมามากกว่าสถานที่ที่หล่อนปรากฏตัว

“อะไรนะคะ อ้อ...มหาวิทยาลัยค่ะ เป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา” อาจารย์สาวอธิบาย แต่แล้วก็ขมวดคิ้วหรีตามองอีกฝ่ายด้วย

ความไม่เข้าใจ “คุณไม่รู้จักหรือคะ”

ความเจ็บปวดเปลี่ยนตัวเข้าครอบงำทั่วบริเวณ บรรดาบ่าวไพร่ชายหญิงที่นั่งอยู่รายรอบวิลาวัณย์บนชานเรือนต่างหันมองหล่อนเป็นตาเดียว ส่วนคุณสุนั้นแทบไม่ต้องพูดถึง นั่งมองราวจะหยั่งลึกถึงในใจ เหมือนสายตาที่ดวงสุดมักใช้มองหล่อนอย่างพิณิจพิเคราะห์

วิลาวัณย์อดคิดไม่ได้จริงๆ ว่า หญิงสาวที่นั่งในหอนั่งตรงหน้าคือพี่สาวของหล่อน

“แม่วิลลา...” คุณสุนเรียก ทว่าไม่ทันครบซีกก็ชะงักไปเสียก่อน “ฉัน...เรียกหล่อนว่าแม่วิลลากี้แล้วกัน ชื่อหล่อนยาวเสียจนฉันคิดว่าเป็นชื่อเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน”

ว่าพลางก็หันไปหยิบผ้าถุงผ้าห่มที่หล่อนเคยใช้ ซึ่งหญิงชราซื้อปูนซักล้างจนหมดคราบดินโคลนแล้วนำมามอบให้

คุณสุนคลี่ผ้าเขียนลายทองกับสไบแพรที่วิลาวัณย์นุ่งห่มออกดู สายตาที่จับจ้องผ้าผืนเปียกน้ำสลับกับมองหล่อนนั้นเต็มไปด้วยความสงสัยระคนไม่สบายใจ

“สืบเชื้อสายเจ้านายในวังมาหรือเปล่า ผ้าถุงผ้าห่มดูเหมือนไม่ใช่คนธรรมดาสามัญ แล้วสไบของหล่อนนี้ ทำอย่างไรถึงพับเป็นจีบราวสมุดไทย”

เป็นอีกครั้งที่วิลาวัณย์ขมวดคิ้วสงสัย แลละว่าผ้าเขียนลายทองที่หล่อนนุ่งนั้นเป็นผ้าถุงเฉพาะเจ้านายชั้นสูงในสมัยก่อน อย่างว่าแต่สามัญชนเช่นหล่อนเลย แม่เจ้านายชั้นเล็กๆ อย่างหม่อมเจ้าก็ไม่มีสิทธิ์นุ่ง ทว่าด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไป การเมืองและวัฒนธรรมตะวันตกมีบทบาทต่อการหมุนงล้อชาติ ผ้าผืนท่อนสไบและมรดกทางวัฒนธรรมเก่าแก่ของชาติไทยซึ่งกำลังจะสูญหายในกรอบเฉพาะสังคมหนึ่ง จึงจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ สิ่งเหล่านี้จึงถูกนำออกมาใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้น เพื่อให้คนในสังคมได้รู้จักและร่วมอนุรักษ์ให้อยู่ยั่งยืนง แม้จะหยิบมาใช้เพียงวาระ

ลำคัมภีร์ตามที

ทว่าสิ่งที่คุณสุนพุดและแสดงออกมาทำให้วิลาวัณย์สงสัยมากกว่าที่เคย อีกฝ่ายพุดราวกับเรื่องที่หล่อนหยิบผ้าเขียนลายทองมาถ่มเป็นเรื่องไม่สมควรถึงขั้นคอขาดบาดตาย เรื่องสไบอัดกลับที่มีให้เห็นทั่วไปด้วยพุดราวกับเห็นเป็นเรื่องแปลก ไหนจะชื่อเสียงเรียงนาม หล่อนไม่เห็นว้าชื่อ ‘วิลาวัณย์’ ของหล่อนจะยาวเหมือนชื่อเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินได้อย่างไร

สมัยนี้จะหาคนไทยที่มีชื่อไทยแท้ๆ ไม่มีการสมาสสนธิคำแบบบาลีสันสกฤตเป็นเรื่องยากยิ่งกว่าหาคนชื่อประหลาดๆ ลักหกเจ็ดพยางค์เสียอีก แต่เพื่อความสบายใจของอีกฝ่าย วิลาวัณย์จึงอธิบายตามตรงพร้อมทั้งแจกแจงละเอียดที่มาของตระกูลของตนให้อีกฝ่ายฟัง

“เปล่าค่ะ ไม่ได้สืบเชื้อสายมาจากเจ้านายในวังหรือ แต่ทางคุณพ่อของดิฉันสืบสายมาจากเจ้าพระยาสมัยตันกรุงรัตนโกสินทร์”

“ตันกรุง?” คราวนี้คุณสุนพุดวางผ้าเขียนลายทองลงที่เดิม สีหน้าสงสัยยิ่งवाद “หล่อนหมายความว่าแผ่นดินก่อนนะรี”

วิลาวัณย์นั่งนิ่งก็สงสัย

จะเป็นแผ่นดินก่อนได้อย่างไร ก็หล่อนบอกอีกฝ่ายอยู่โน่นโน้นว่าสืบสายมาจากเจ้าพระยาสมัยตันกรุงรัตนโกสินทร์ จะให้หล่อนรำพึงพิจารณาให้ฟังหรือว่า ตันตระกูลของหล่อนที่มีในบันทึกประจำตระกูลนั้นสืบสายมาจากเจ้าพระยาอภัยพิบุลย์กับท่านผู้หญิงโฉม แต่ดูเอาเถอะ... ผู้หญิงที่ดูคล้ายดวงสุดากลับพุดราวกับว่าตัวเองกำลังอยู่ในแผ่นดินที่สองหรือที่สามของกรุงรัตนโกสินทร์อย่างนั้นละ

‘เอ๊ะ!’ อยู่ๆ อาจารย์สาวก็เอะใจ หันไปมองโดยรอบก็เห็นบรรดาบ่าวไพร่ชายหญิงแต่ละคนตัดผมถ่มผ้าราวกับตัวละครในภาพยนตร์ย้อนยุค หันไปมองหญิงชราท่าทางกระฉับกระเฉงก็เห็นกำลังเคี้ยวหมากหยับๆ ที่ชานเรือนข้างห้อง ส่วนตัวคุณสุนกำลังมองหล่อนจากบนหอนั่งด้วยสายตาพิณิจพิจารณา

นึกแล้วก็เริ่มไม่วางใจ จึงถามคุณสุน่อกออกไปด้วยคำถามที่หล่อน
กลัวเหลือเกินว่าจะเป็นความจริง

“ขอโทษนะค่ะ ไม่ทราบว่ามีปีอะไรหรือคะ แล้ว...” วิลาวัลย์อึ้ง
หายใจไม่ทั่วท้อง ต่อเมื่อรวบรวมสติได้จึงถามออกไปทั้งหมด “ที่นั่นไหน
กัน”

ปฏิกิริยาที่แต่ละคนตอบสนองดูราวกับเห็นหล่อนเป็นตัวประหลาด
กระนั้นคุณสุน่อก็ยังคงตอบหล่อนอย่างใจเย็น

“ที่นั่นก็กรุงเทพมหานครหรืออยุธยา หรือที่หล่อนเรียกนั้นละ...
กรุงรัตนโกสินทร์อินทโยธยา ปีนี้ก็...” เจ้าของเรือนสาวนิ่งคิดแล้วก้ม
ลงนับนิ้ว ครู่หนึ่งจึงหันมาตอบหล่อน “มะเมตริศก จุลศักราช 1173”

สมองของวิลาวัลย์ประมวลผลรวดเร็วฉับไว ทราบว่าจุลศักราช
เป็นศักราชโบราณที่นิยมใช้ควบคู่กับปีนักษัตร ในเอกสารโบราณของไทย
จำนวนไม่น้อยนิยมกล่าวอ้างวันเวลาด้วยศักราชดังกล่าวนี้

เดิมเข้าใจกันว่าจุลศักราชเป็นศักราชของพม่า ปรากฏอยู่ตามตำรา
โหราศาสตร์ ทว่าปีที่ตั้งจุลศักราชนั้นเป็นเวลาก่อนพระเจ้าอโนรธามังช่อ
จะประสูติ ต่อมาในสมัยของพระเจ้าปราสาททอง ทรงตัดปีจุลศักราชและ
ใช้ปีศักราชจุฬามณีแทน เป็นผลทำให้ปีนักษัตรคลาดเคลื่อนไปสามปีเมื่อ
นำกลับมาใช้ใหม่ มีสูตรในการปรับเปลี่ยนเพื่อเทียบเวลาตามพุทธศักราช
คือ นำเอาจุลศักราชที่มี บวกเข้ากับเลข 1181 ซึ่งนับเป็นเวลาใน
พุทธศักราชที่จุลศักราชถือกำเนิด

“พุทธศักราช 2354!” วิลาวัลย์นับนิ้วแล้วก็ร้องขึ้นด้วยความ
ตกใจ บรรดาบ่าวไพร่ชายหญิงที่นั่งรายรอบหล่อนต่างขยับตัวถอยห่าง
ราวกับหวาดกลัว

“ใช่...พุทธศักราช 2354” คุณสุน่อย้ำ ไม่ได้แปลกใจที่หล่อนกล่าว
ถึงปีพุทธศักราช

ทว่าวิลาวัลย์นี่สิที่ทั้งแปลกใจและตกใจ ไม่เข้าใจว่าเหตุใดทุกอย่าง

จึงเป็นเช่นนี้ จะให้หล่อนเชื่อหรือว่าหล่อนกำลังย้อนอดีตกลับมาสู่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น มาพบเข้ากับหญิงสาวที่ชื่อคุณสุน ซึ่งหน้าตาทำทางละม้ายดวงสุดา พี่สาวของหล่อนราวกับพิมพ์เดียวกัน

แล้วชื่อที่คุณสุนบอกเมื่อครูอีก ‘กรุงเทพทวารวดีศรีอยุธยา’ นี้เป็นชื่อในพระราชพงศาวดารกรุงสยาม ฉบับบริติช มิวนิค¹ นิยมใช้กันในช่วงสามรัชกาลแรกมากกว่าชื่อใหม่ออย่าง ‘กรุงเทพมหานครบวรรัตนโกสินทร์’² ซึ่งมีพระบรมราชโองการให้ขนานนามพระนครหลังจากสมโภชพระนครและวัดพระศรีรัตนศาสดารามแล้วเสร็จ

ส่วน ‘กรุงรัตนโกสินทร์อินทอโยธยา’ เป็นชื่อที่ถูกกล่าวถึงใน ‘สังคีตยวงศ์’³ วรรณกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งระบุว่ามีการตั้งนามพระนครว่า ‘กรุงรัตนโกสินทร์อินทอโยธยา’ เมื่อแรกสถาปนาพระนครในปีพุทธศักราช 2325

แต่เหล่านี้ล้วนเป็นชื่อโบราณ ไม่มีใครใช้ ถ้าไม่รู้ประวัติศาสตร์หรือไม่เคยอ่านวรรณกรรมโบราณมีหรือจะรู้

นี่ยอมแสดงว่า...สิ่งที่หล่อนกังวลอาจเป็นเรื่องจริง!

คิดแล้วก็อยากกรีดร้อง ทุกอย่างมันบ้า...หล่อนก็แค่นั่งเรืออยู่ในคูน้ำเพื่อชมทิวทัศน์ของมหาวิทยาลัยก็เท่านั้น ไม่น่าใช้สาเหตุที่จะนำพาให้หล่อนมาเจอเรื่องบ้าๆ แบบนี้เลย!

“คุณบอกว่าคุณชื่อสุน คุณมั่นใจนะคะว่าไม่ได้ชื่อดวงสุดา พี่สาวของฉัน” วิลาวัณย์ยังคงถามต่อทั้งที่จิตใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัว ทว่าคนตอบ

¹ พระราชพงศาวดารฉบับร่าง คงชำระต่อจาก ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) เรียบร้อยในปีพุทธศักราช 2350

² ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้เปลี่ยนคำในวรคแรก จากเดิม กรุงเทพมหานครบวรรัตนโกสินทร์ เป็น กรุงเทพมหานครมรัตนโกสินทร์

³ พงศาวดารว่าด้วยการตั้งถาวรพระนครมวินัย มีพุทธศาสนประวัติกับพงศาวดารบ้านเมืองประกอบกัน สมเด็จพระวันรัต วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม แต่งขึ้นในปีพุทธศักราช 2332

กลับเป็นนางปุน ซึ่งดูเหมือนจะสนิทสนมกับคุณสุนผู้เป็นเจ้านาย จึงถือวิสาสะพูดแทรกขึ้นกลางคัน

“แม่คุณเอ๋ย! ก็ฉันบอกหล่อนแล้วว่าคุณสุนเธอเป็นลูกสาวพ่อนาย หัดกับแม่นายเลียบ” นางปุนใส่อารมณ์จนน้ำมากกระเซ็น นัยน์ตาจ้องมาที่วิลาวัณย์ด้วยความหมั่นไส้แกมหัวนกล้ว “แล้วเธอจะไปเป็นพี่สาวของหล่อนได้อย่างไรกัน หล่อนมีพี่สาวเป็นคุณข้าหลวงในกรมพระราชวังหลัง⁴ กับเจ้าครอกทองอยู่หรือยะ”

“แม่ปุน!” คุณสุนซึ่งนั่งฟังมานานหันไปปรามเสียดู หญิงชราที่พูดจนน้ำมากกระจ่ายจึงก้มหน้าปิดปากเงียบ กระทั่งเห็นว่าบ่าวคนสนิทสงบปากคำลงแล้ว จึงหันมาพูดกับวิลาวัณย์ต่อ “หล่อนว่าทางพ่อของหล่อนเป็นพระน้ำพระยา แล้วแม่ของหล่อนล่ะ เป็นใคร มาจากไหน”

“คุณแม่ดิฉันชื่อลำเพา”

“อีนัน...” คุณสุนแทรกเสียงขมิ้ม ปรายตามองลงมาจนอาจารย์สาวตัวลีบ

“คะ...อีนัน แม่ของอีนันเป็นคนไทยเชื้อสายมอญ อยู่ปากเกร็ด” อาจารย์สาวตอบ ทว่าก็เป็นการตอบอย่างที่เราเรียกว่าขวัญกำลังหาย ในหัวเวลานี้คิดวุ่นวาย ทั้งเชื่อและไม่เชื่อเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นกับตนเอง

“ปากเกร็ด! บ้านเดียวกับแม่นายเลียบนี่เจ้าคะคุณหนู” บ่าวชราคนสนิทของคุณสุนอีกนั้นละที่ต่อความของหล่อน

คุณสุนหรีตานิ่งคิด พยักหน้ารับคำตามความเห็นที่นางปุนกล่าว ทว่าก่อนที่จะอีกฝ่ายจะได้ออกปากถามวิลาวัณย์อีก อยู่ๆ ก็มีเสียงโหของผู้ชายดังลั่นมาจากหอนอนด้านหลัง เสียงโหนั้นกระโชกและหนักหน่วง

⁴ กรมพระราชวังบวรสถานพิมุข ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงสถาปนาให้ พระสัมพันธวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์ ดำรงตำแหน่งนี้ เป็นตำแหน่งรองลงมาจากกรมพระราชวังบวรสถานมงคล หรือ ‘วังหน้า’

จนวิลาวัณย์อดคิดไม่ได้ว่าเป็นการโง่ที่ชวนให้หรรษาจนหายใจไม่ออกแทน

“เสียงพ่อนายหัด เตียวอินันไปดูแลท่านเองเจ้าคะ” บ่าวชราคนสนิทอาสาทำท่าเตรียมลูก ทว่าคุณสุนัยยกมือห้าม

“ไม่เป็นไรแม่ปุ่น ฉันจะไปด้วย” ว่าพลางก็หันมามองวิลาวัณย์ด้วยสายตาที่ยากจะแปลความ “ส่วนแม่คนนี้ ให้นางแยมกับลูกสาวมันพาไปพักที่เรือนเล็กในสวนไม้ดัดเสียก่อน พรุ่งนี้ฉันจะสอบความใหม่”

ว่าพลางก็หันไปมองบ่าวชายสามคนที่วิลาวัณย์พบก่อนหน้านี้ มีชายชรา กับชายหนุ่มร่างผอมโกร่ง แล้วก็ชายหนุ่มร่างล่ำสันอีกคนที่คว้าตะเกียงน้ำมันวิ่งหนีหล่อนก่อนใครเพื่อน

“พอมีง...ไ้ก้ล้า...ไ้ม้น ไปดูความเรียบร้อยอย่าให้เกิดเรื่องอีก”

พูดจบก็กระชับแพรเพลาะคลุมไหล่ ลูกเดินไปทางหอนอนด้านหลังพร้อมบ่าวคนสนิทที่ถือตะเกียงน้ำมันนำหน้า ทว่ายังไม่พ้นหอนั่งอีกฝ่ายก็ชะงักเท้า หันกลับมาพูดกับอาจารย์สาวที่กำลังงุนงง ใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัวด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน

เสียงนั้นชวนให้วิลาวัณย์นึกถึงดวงสุดตาในภาคที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความเมตตาปรานี

“ไม่ต้องกลัวหรอกนะแม่วิล่า ตามนางสองคนแม่ลูกไปพักที่เรือนในสวนไม้ดัด พักผ่อนให้สบายใจ พรุ่งนี้ค่อยว่ากัน จะเจรจากับอะไรกันตอนนี้ก็เห็นจะไม่สะดวก ฉันยังมีงานอีกมาก” ว่าแล้วคุณสุนัยก็กลับหลังหันเดินไปยังหอนอนที่ภายในมีแสงตะเกียงวอมแวมพร้อมกับบ่าวชรา ทั้งให้วิลาวัณย์เดินตามสองบ่าวหญิงคาดผ้าแถบนุ่งโจงกระเบนลงจากเรือน

ดูเหมือนว่าหญิงทั้งสองที่คุณสุนัยสั่งให้พาวิลาวัณย์ไปที่พักจะเป็นแม่ลูกกัน หญิงวัยกลางคนนั้นคุณสุนัยเรียกชื่อว่า แยม ส่วนลูกสาวที่ยังเป็นเด็กสาววัยรุ่น ลักษณะท่าทีก็ากัน วิลาวัณย์ไม่ทราบชื่อ อย่างไรก็ตาม

ก็ตาม ขณะที่ผู้เป็นแม่ถือตะเกียงน้ำมันเดินนำหล่นไป ลูกสาวที่เดิน
ชนาบข้างก็คอยกระซิบกระซาบชวนคุย

“ทำไมคุณส่นถึงให้แม่คนนี้มาพักที่เรือนเล็กในสวนไม้ดัดละแม่”
ป่าวลูกสาวหันไปกระซิบกับผู้เป็นแม่ “เรือนนี้คุณเธอหวังยิ่งกว่าอะไร”

“ไฮ้! จะพูดอะไรระวังปากหน่อยอีเย็น” แยมเอ็ดลูกสาว เหลียว
มามองหล่นครู่หนึ่งด้วยสีหน้าไม่สบายใจ “เธอเป็นถึงลูกหลานพระน้ำ
พระยา ทำปากดีเรียกเธอว่าแม่ได้อย่างไร”

“ไซ่หรือเปล่าก็ไม่รู้” เย็นเหลียวมามอง

แสงตะเกียงวอมแวมทำให้วิลาวัณย์เห็นเสี้ยวหน้าที่กำลังเบะปาก
ปรายตาแวบหนึ่ง

“ถ้าเป็นลูกหลานพระน้ำพระยาจริง ทำไมถึงมาเดินค้าๆ มีดๆ
พูดจาถ่มตอบก็เหมือนคนบ้าคนบอ”

“ไฮ้! นางคนนี้ ฝีมือปากมาพูดหรือยังงักัน!” แยมเอ็ดลูกสาว
แล้วหันไปหยิกแขนจนอีกฝ่ายร้องครวญ

วิลาวัณย์ไม่ตำหนิใครเลย ถ้าเป็นหล่น เจอคนไม่รู้จักมักคุ้นมา
ทำกิริยาพูดจาบ๊อบในบ้าน ก็คงไม่ไว้ใจเหมือนที่นางปุ่นและเย็นกำลังเป็น
กระทั่งมาถึง ‘เรือนเล็ก’ ที่คุณส่นให้คนพามา แยมก็รีบลากตัวเย็นให้ไป
ช่วยจัดที่นอนหมอนมุ้ง แล้วให้หล่นคอยอยู่ที่ระเบียงชานเรือน

“คุณร่อที่นั้สักประเดี๋ยวนะเจ้าคะ อีฉั้นกับลูกจะไปจัดที่หลับที่นอน
ให้”

เรือนหลังนี้เป็นเรือนเดี่ยวห้องเดียวที่แยกเป็นเอกเทศจากเรือน
หลังใหญ่ซึ่งเป็นเรือนหมู่ ตั้งอยู่ในสวนไม้ดัดด้านหลังเรือนใหญ่ เย็นบอก
ว่าเป็นเรือนสำคัญซึ่งคุณส่นเธอหวัง คงเป็นเรือนส่วนตัวกระมัง อาจมีไว้
สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ นั่งเล่นหรืออะไรก็ตาม แต่ก็คงเป็นที่ต้องห้าม
ของใครหลายๆ คน หญิงสาวเองก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าเพราะเหตุใด
คุณส่นจึงให้หล่นมาพักที่นี่

“เรียบร้อยแล้วเจ้าคะคุณ” แยมคลานเข่าออกมารายงาน ขณะที่หล่อนยืนมองทิวทัศน์ยามค่ำท่ามกลางแสงจันทร์วันเพ็ญที่ระบือยงซานเรื่อน กระทั่งเข้าไปดูภายในก็เห็นที่นอนหมอนมุ้งจัดไว้เรียบร้อยกลิ่นหอมอ่อนๆ ของดอกไม้ที่เหมือนจะอบอยู่ในผ้าส่งกลิ่นรยริน “ห้องนี้สะอาดเรียบร้อย อีฉันกับลูกเพิ่งปิดกวาดกันเมื่อเช้า คุณพักที่นี่ก็ดีแล้วเจ้าคะ แต่อยากได้อะไรก็เรียกอีฉันหรือนางเย็นได้นะเจ้าคะ อีฉันกับลูกนอนอยู่ที่เรือนบ่าวทางด้านหลังนี่เองเจ้าคะ”

แยมชี้แจง มีเย็นผู้เป็นลูกนั่งกับพื้นข้างๆ ลอบทำหน้าที่เบื่อหน่าย “ชื่อแยมใช่ไหมคะ” หญิงสาวถามพลางยิ้ม เมื่ออีกฝ่ายตอบรับ จึงไหว้ขอบคุณ “ฉันขอบคุณบ้างกับลูกสาวมากเลยนะคะ ที่คอยช่วยดูแลฉัน” แยมสะดุ้งรับรับไหว้ ไม่ต่างกับลูกสาวที่ยกมือไหว้ด้วยสีหน้าคาดไม่ถึง

“โอ๊ย...อย่าไหว้อีฉันกับลูกเลยเจ้าคะ เหาจะกินหัว เป็นพระเดชพระคุณของคุณสุนทรธอ ลงเธอไม่ให้เสียอย่าง อีฉันก็ช่วยอะไรคุณไม่ได้หรอกเจ้าคะ” แยมก้มลงไหว้แล้วขอตัวลา เย็นเองก็ด้วย ไหว้ลาด้วยท่าที่งอแงแล้วคลานตามแม่ออกไป ทั้งวิลาวัณย์ให้อยู่ในหอนอนตามลำพังกับแสงตะเกียง

ปิดประตูลงตาลแล้ว หญิงสาวก็เอนหลังนั่งฟังประตู่อยู่ที่พื้นห้อง แสงตะเกียงสลัวเผยให้เห็นน้ำตาที่ไหลรินออกมาโดยไม่รู้ตัว เสียงระอื้นให้ตั้งขึ้นอีกหน พร้อมในใจที่สับสนวุ่นวายกับเรื่องเหนือความจริงที่กำลังเผชิญ อดคิดไกลออกไปไม่ได้ว่า ในวันพรุ่งนี้ ชีวิตของหล่อนจะดำเนินต่อไปในรูปแบบใด

หล่อนคิดถึงบ้าน...เหลือเกิน

